ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган | № 140 (9.790) 2002 йил 27 ноябрь, чоршанба ◆ | Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ

Юридик ва жисмоний шахсларни рўйхатдан ўтказишни ҳамда улар томонидан савдо фаолияти амалга оширилишини тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида

Юридик ва жисмоний шахсларни рўйхатдан ўтказишда ҳамда улар томонидан савдо фаолияти амалга оширилишида уларга қўйиладиган талабларни бирхиллаштириш, савдо корхоналарининг савдо операциялари юзасидан иқтисодий ва мулкий жавобгарлигини ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ***қарор қилади:***

1. 2002 йил 1 декабрдан бошлаб улгуржи савдо фаолиятини амалга оширувчи юридик шахслар амалга ошириладиган савдо операциялари юзасидан иқтисодий ва мулкий жавобгарликни таъминлайдиган миқдорларда устав жамғармасига ва бошқа активларга эга бўлиши шарт бўлган тартиб белгилансин.

Шундан келиб чиққан ҳолда белгилаб қўйилсинки, ихтиёрида тегишли моддий-техник базага (ўз омборхоналарига ва асбоб-анжомларига) эга бўлган ҳамда рўйхатдан ўтказиш вақтида энг кам ойлик иш ҳақининг камида 6000 баравари, шундан — пул маблағлари энг кам ойлик иш ҳақининг камида 2000 баравари миқдоридаги устав жамғармасини шакллантирган юридик шахслар улгуржи савдони амалга оширишга рухсат гувоҳномаси олиш ҳуқуқига эгадирлар.

2. Белгилаб қўйилсинки, буюм бозорларида истеъмол товарлари билан чакана савдо белгиланган тартибда якка тартибдаги тадбиркорлар сифатида рўйхатдан ўтказилган, чакана савдо ҳуқуқига ва экспорт-импорт операцияларини ўтказишга рухсат гувоҳномасига эга бўлган жисмоний шахслар томонидан, «Эркин муомалага чиқариш» режимида расмийлаштирилган юк божхона декларацияси, мувофиқлик сертификатлари мавжуд бўлган, божхона ва бошқа мажбурий тўловлар тўланган тақдирда амалга оширилиши мумкин.

Бунда импорт истеъмол товарларини олиб келиш ва уларни божхонада расмийлаштириш жисмоний шахслар — якка тартибдаги тадбиркорларнинг ўзлари томонидан амалга оширилиши шарт.

Чакана савдо фаолиятини амалга оширувчи якка тартибдаги тадбиркорлар белгиланган тартибда даромадлар ва товар операциялари ҳисобини юритишлари шарт.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси Савдо фаолиятини амалга оширувчи якка тартибдаги тадбиркорлар даромадларини ва товар операцияларини ҳисобга олиш тартибини ўн кун муддатда ишлаб чиқсинлар ва белгиланган тартибда тасдиқласинлар.

3. Улгуржи ва чакана савдо фаолиятини рўйхатдан ўтказиш ва амалга ошириш тартиби тўғрисидаги Низом тасдиқлансин.

4. Шаҳарлар ва туманлар ҳокимликларининг болалар, ўқув ва тиббиёт муассасалари яқинида жойлашган дўконларда алкоголли маҳсулотлар сотишга рухсат гувоҳномалари бериши тақиқлансин.

5. Қорақалпоғистон Рспубликаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликлари 2003 йил 1 январгача савдо фаолияти билан шуғулланаётган юридик ва жисмоний шахслар қайта рўйхатдан ўтказилишини, уларнинг ҳужжатлари ва савдо фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи рухсат гувоҳномалари мазкур қарор талабларига қатъий мувофиқлаштирилишини таъминласинлар.

6. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда амалдаги қонун ҳужжатларига мазкур қарордан келиб чиқувчи ўзгартириш ва қўшимчалар юзасидан ўн кун муддатда Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари Р. Азимов ва М. Усмонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2002 йил 26 ноябрь.

XXI аср садоси

Барча манбалардан олинган сўнгги хабарлар

Мамлакатимизда

• БМТнинг Инсон ҳуқуқлари бўйича комиссияси махсус маърузачиси Тео ван Бовен раҳбарлигидаги делегация вакиллари Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида бўлди.

• **Кеча** мамлакатимизга ташриф билан келган Германия Федерал Ташқи ишлар вазири Йозеф Фишер Ўзбекистон Республикаси ташқи сиёсат маҳкамаси раҳбари Абдулазиз Комилов билан учрашди. **Кеча** Йозеф Фишер раҳбарлигидаги делегация Тошкентдан Афғонистонга бориб, қатор учрашувлар ўтказди.

• Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесида Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 10 йиллигига бағишланган илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.

• **Бугун** Тошкентда Ўзбекистонда ахборот-коммуникация технологиялари аҳволи ва ривожланиш истиқболларига бағишланган халқаро семинар ўз ишини якунлади.

• Пойтахтимизда соғлиқни сақлаш тизимини юксак самарали ривожлантириш истиқболларига бағишланган халқаро учрашув бўлиб ўтди.

• Пойтахтимиздаги «Тошкентсут» акциядорлик жамиятида ишлаб чиқаришда чиқиндисиз технологияларни жорий этиш ва табиат бойликларидан оқилона фойдаланиш масалаларига бағишланган илмий-амалий анжуман ўтказилди.

• Тошкентда биринчи марта бўлиб ўтган қозоқ қўшиқлари фестивали «Олтин куз» деб номланди.

• Самарқанд вилояти бирлашган кутубхонаси қошида «Немис ўқув маркази» иш бошлади.

• Ўзбекистон Бадиий академиясининг Марказий кўргазмалар залида мусаввир Журъат Раҳмонийнинг шахсий кўргазмаси очилди.

• Тошкент Ахборот технологиялари университетининг махсус факультети Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги тасарруфидаги ҳарбий олий ўқув юртлари ўртасида ўтказилган мусобақа натижаларига кўра «Кўчма кубок» соҳиби бўлди.

• **Эртага** ва **индинга** пойтахтимиздаги «Жар» спорт мажмуида мамлакатимиз бўйлаб ўтказилаётган «Маҳалламиз паҳлавонлари» баҳсларининг республика босқичи бўлиб ўтади.

• **Бугун** мамлакатимиз пойтахтида ҳаво ўзгариб турди. Кундуз куни ҳаво ҳарорати 9-11 даража илиқ бўлди.

Жаҳонда

• **Бугун** Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин Москвада Беларусь Президенти Александр Лукашенко билан учрашади.

• **Кеча** Кремлда Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин Иордания қироли Абдуллоҳ II билан Ироқ атрофидаги вазиятни муҳокама қилди.

• Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин шу йил охиригача уч давлатга расмий ташриф буюради. 1-3 декабрь кунлари Владимир Путин Хитой Халқ Республикасида, 3-5 декабрь кунлари Ҳиндистонда бўлади. Сўнг унинг Қирғизистонга ташриф буюриши кўзда тутилган.

• Пекинда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ва Хитой Халқ Республикаси Жамоатчилик хавфсизлиги вазирлиги ўртасида ҳамкорлик битими имзоланди. Унга биноан Хитой қонун посбонлари ўзбекистонлик ҳамкасбларига беғараз асосда умумий қиймати 1 миллион юан атрофидаги криминалистик лаборатория жиҳозларини етказиб беради.

• **Бугун** Ироқда БМТ ва МАГАТЭнинг халқаро экспертлари оммавий қирғин қуроллари бор ёки йўқлигини текширишни бошлайдилар.

• Покистон Президенти Парвез Машаррафнинг матбуот котиби Рашид Куреши расмий Исломобод Пхеньянга ядро қуролини яратишда ёрдам берганлигини қатъий рад этди.

• АҚШ Президенти Жорж Буш мамлакатда миллий хавфсизлик вазирлигини ташкил этиш ҳақидаги ҳужжатга имзо чекди.

• Россия Федерацияси мудофаа вазири Сергей Иванов мамлакат қуролли кучлари таркиби шу йилнинг охиригача анчагина қисқартирилишини маълум қилди. **Кеча** Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин ҳарбий иқтисодчиларга мамлакат мудофаа соҳаси учун давлат бюджетидан ажратилаётган маблағларни жиддий назорат қилиш кераклиги ҳақида топшириқ берди.

• Россияда 168 мингдан зиёд ҳарбий хизматчи уй-жойга муҳтож аҳволда турибди.

• **Кеча** Австрия Озодлик партияси етакчиси Йорк Хайдер истеъфога чиқишини маълум қилди. Мамлакатда ўтказилган парламент сайловларида Йорк Хайдер етакчилигидаги партиянинг мағлубиятга учраганлиги таниқли сиёсатчининг айни шундай қарорга келишига сабаб бўлган. Ўтказилган сайловда консерватив руҳдаги Австрия халқ партияси вакиллари ишончли ғалабани қўлга киритди.

• Исроил қўшинлари Ғазо секторининг марказий қисмига бостириб кирганлар. Ҳужум ХАМАС гуруҳи аъзолари қидирилаётган вайрона уйда жангарилар билан юз берган қуролли тўқнашувдан сўнг бошланган.

• Корея Халқ Демократик Республикаси Савдо банки 1 декабрдан бошлаб мамлакатда АҚШ долларидан фойдаланиш тақиқланишини маълум қилди.

• Россия Давлат думасининг депутати, Европа Кенгаши парламент ассоциацияси аъзоси Александр Шишлов ҳарбий журналист Григорий Пасконини ҳимоя қилиб, мамлакат Олий судига ариза йўллади.

• Шу ҳафтада Россия Давлат думаси кенгаши Федерал солиқ полицияси хизмати томонидан тавсия қилинган янги ҳужжат лойиҳасини кўриб чиқади. Ушбу қонун лойиҳасида солиқ тўламаганлар учун кескин жазолар белгиланган.

• Россиянинг «Газпром» очиқ акциядорлик жамияти мамлакат Олимпия қўмитасига хайрия тариқасида жами 3 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатадиган бўлди. Ҳамкорлик тўғрисида имзоланган шартномада ушбу ёрдамдан мақсад мамлакатда оммавий спортни ривожлантиришга кўмаклашиш таъкидланади.

• Лондонда ҳар йили ўтадиган «World Travel Market» жаҳон сайёҳлик кўргазмаси ўз ишини якунлади. Унда 172 мамлакатдан беш мингдан зиёд соҳа компаниялари қаторида Ўзбекистон ҳайъати ҳам тўққизинчи марта иштирок этди. Кўргазма иши давомида Ўзбекистон вакиллари йирик хорижий компаниялар билан қатор ўзаро манфаатли битимлар туздилар.

• Япония жамғармаси маданият департаменти ижрочи директори Масахико Породан Ўзбекистон Бадиий академиясига келган хабарда ушбу молиявий ташкилот 2002 йилнинг декабрь ойида Тошкентда «Икуо Хираяма Буюк ипак йўлида» кўргазмасини ўтказиш учун 1 миллион иена миқдорида грант ажратгани тўғрисида айтилган эди. 11 декабрда Тошкентда очиладиган Икуо Хираяманинг 50 та тасвирий санъат асари жамланган шахсий кўргазмасига қизғин тараддуд кетмоқда.

• **Кеча** Москвада модалар ҳафталиги очилди.

• Халқаро Қизил Хоч ташкилоти берган маълумотларига кўра, Нигерияда «Гўзаллар танлови» ўтказилаётган пайтда жанжал чиқиб, муштлашувга айланган ва охир-оқибат 105 киши дунёдан кўз юмган, 200 нафари эса оғир жароҳат олган. Танловни ўтказишдаги келишмовчиликлар жанжалга сабаб бўлган.

• **Бугун** Бирлашган Араб Амирликларининг Дубай шаҳрида футбол бўйича Ўзбекистон XI миллий чемпионати ғолиби, мамлакат чемпиони — Тошкентнинг «Пахтакор» жамоаси Осиё чемпионлар лигасининг тўртинчи босқич жавоб учрашувини маҳаллий «Ал-Аҳли» футбол жамоасига қарши ўтказади.

ИҚТИСОДИЁТ

Бугунги кунда кўплаб тадбиркорларимиз мамлакатимиз ички бозорини четдан келтириладиган маҳсулотлар ўрнини босувчи, рақобатбардош, харидор талабини қондирувчи маҳсулотлар билан таъминлашга астойдил ҳаракат қилишмоқда.

Пойтахтнинг бир куни

Янгиликлар, воқеалар

Хорижга экспорт қилинмоқда

Пойтахтимизда фаолият кўрсатаётган «ПОЛАТ» қўшма корхонасида 80 нафардан зиёд ишчи-хизматчи фаолият кўрсатади. 1994 йилда ўз фаолиятини бошлаган ушбу корхонада 1998 йилдан бошлаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Туркиядан келтирилган замонавий, талаблар даражасидаги дастгоҳлар билан жиҳозланган корхона цехларида турмушимиз учун зарур бўлган ошхона жиҳозлари — зангламайдиган пўлат қошиқ, санчқи, капгир, чўмич ва бошқа зарур ашёлар ишлаб чиқарилмоқда.

— Ҳозирда фаолият кўрсатаётган учта цехимизда кунига 500 та қутида қошиқ ва санчқилар ишлаб чиқариляпти, — дейди корхона раҳбари Музаффар Муллабоев. — Маҳсулотларимиз ички бозорда ўз харидорларини топаяпти. Чунки биз уларнинг турларини кўпайтириш, сифатини ошириш, чиройли қутиларда қадоқлаш ишлари устида тинмай изланаяпмиз.

Шунингдек, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар Туркия давлатига ҳам экспорт қилинмоқда. Ҳозирда қўшни Қозоғистон давлатидан ҳам ушбу маҳсулотларга буюртмалар тушмоқда. Шу боис ҳам харидор диди ва талабини ўрганаётган корхона мутахассислари ўз маҳсулотлари дизайни устида ҳам тинмай изланишмоқда. Бу борада туркиялик мутахассислар билан ҳамкорлик яхши натижалар бермоқда. Шу изланишлар самараси ўлароқ жорий йилда корхонада янги маҳсулот тури — 5 та предметдан иборат ошхона жиҳозлари тўплами чиройли идишларда тайёрлана бошланди. Шу билан бирга чой қошиқлар ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилиб, маҳсулот қадоқланишига алоҳида эътибор қаратиляпти.

Тадбиркорлик билан иш юритаётган корхона жамоаси маҳсулот турларини кўпайтириш, унинг сифатини янада яхшилаш мақсадида Германиядан янги линия олиб келиб ўрнатишни ва яна бир цех ташкил этишни режалаб туришибди. Ушбу цех ишга тушиши натижасида эса қўшимча ишчи ўринлари ҳам яратилади. Изланишлар давом этаётган ва бозорбоп маҳсулотлар яратишга тинмай ҳаракат қилаётган ушбу жамоа аҳлининг муҳим мақсади — жаҳон андозалари даражасидаги маҳсулотлар ишлаб чиқариб, уларни харидорларга манзур этиш ҳамда аҳоли талабини ўзимизда тайёрланган рақобатбардош истеъмол моллари билан қондиришдир.

Дилноза ҒИЁСОВА

СУРАТДА: «Маҳсулотларимиз сифати ва қадоқланиши устида тинмай изланмоқдамиз», — дейди корхона раҳбари Музаффар Муллабоев.

Тоҳир Нигматуллин олган сурат.

ҚИСҚА сатрларда

• **ШАҲРИМИЗДА** пойтахт ҳуқуқ идораларининг мувофиқлаштирувчи кенгаши ҳамда шаҳар прокуратураси ҳамкорлигида шаҳар фаоллари, маҳаллалар оқсоқоллари иштирокида бўлиб ўтган йиғилишда фуқаролик судининг аҳолига хизмат кўрсатишида юзага келаётган муаммоларни бартараф этиш, фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш чора-тадбирлари ҳақида сўз борди.

• **ЧИЛОНЗОР** туман ҳокимлигида туман ҳокимлиги, «Маънавият ва маърифат» марказининг туман бўлими ҳамкорлигида ҳуқуқшунослар, маҳаллалар оқсоқоллари, хотин-қизлар комиссиялари раислари иштирокида ўтказилган илмий-амалий анжуман «Оиланинг жамиятдаги роли» деб номланди.

• **РЕПРОДУКТИВ** саломатлик марказида оналик ва болаликни муҳофаза қилиш мақсадида шаҳримиздаги балоғат ёшига етган қизлар тиббий кўрикдан ўтказилди.

• **«ЭКОЛОТ»** лотереясининг учинчи тури ўйналди. Унда ҳамшаҳарларимиздан беш нафарига қимматбаҳо совғалар насиб этди.

• **ТОШКЕНТ** Давлат юридик институти олимлари томонидан тайёрланган Конституция асосларини тарғиб қилувчи янги китоблар кўргазмаси ҳамда «Атроф-муҳит ва аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишда Конституциянинг асослари» мавзуидаги эколог олимлар иштирок этган анжуман «ЭКОСАН» халқаро жамғармасида уюштирилди.

• **РЕСПУБЛИКА** таълим марказининг информатика бўлимида ўқувчиларни компьютер саводхонлигига ўргатиш, лотин алифбосида иш юритиш мақсадида компьютернинг электрон версияси яратилди. Бу борада янги дарслик чоп этилганлиги маълум қилинди.

• **ИЧКИ** ишлар хизмати ходимлари ишининг самарадорлигини ошириш мақсадида Тошкент шаҳар ИИББ янги автомобиллар билан таъминланди.

• **«КАМОЛОТ»** ёшлар ижтимоий ҳаракати қошидаги Болалар ташкилоти ташаббуси билан шаҳримиздаги болажонларга ҳинд тили ва маданиятини ўргатиш мақсадида викторина ҳамда кўргазма ташкил этилди.

Москвада Алишер Навоийга ҳайкал ўрнатилди

Россия Федерацияси пойтахти — Москва шаҳрида буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоийга ҳайкал ўрнатилди.

Ушбу воқеа муносабати билан бўлиб ўтган тантанали маросимда Россия билан Ўзбекистон ўртасидаги ўзаро дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари тобора мустаҳкамланиб бораётгани алоҳида таъкидланди. Алишер Навоийга Москвада ўрнатилган маҳобатли ҳайкал бунинг яна бир далилидир.

Ўтган йили ғазал мулкининг султони, улуғ бобомиз Алишер Навоий таваллудининг 560 йиллиги кенг нишонланган эди.

Москвада буюк ўзбек шоирига ҳайкал ўрнатиш ташаббуси Россиянинг бир гуруҳ таниқли фан ва маданият намояндалари томонидан илгари сурилган. Москва мэри Юрий Лужков эса бу ташаббусни қўллаб-қувватлаган эди.

Ҳайкал муаллифи — Ўзбекистон санъат арбоби Равшан Миртожиев. Ёдгорлик меъмори — Москва шаҳри бош меъмори Александр Кузмин.

Ҳайкални тантанали очиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Ҳамидулла Кароматов, Москва шаҳар мэри Юрий Лужков иштирок этди.

(ЎзА).

«Кейс-Нью Холланд»нинг ажойиб техникаси

«Кейс-Нью Холланд» — жаҳоннинг қишлоқ хўжалик техникаси ишлаб чиқарадиган машҳур компанияларидан бири. У 1892 йили АҚШнинг Висконсин штатида ташкил этилган.

У уч йил муқаддам «Кейс корпорэйшн» ва «Фиат» гуруҳига кирувчи «Нью Холланд» компаниялари бирлашиши натижасида қайта ташкил этилди. Натижада унинг фаолияти янада кенгайди. Бугунги кунда компаниянинг йиллик даромади қарийб ўн миллиард АҚШ долларини ташкил этади. Компания корхоналарида ўттиз мингдан ортиқ киши меҳнат қилади. Жаҳоннинг 150 га яқин давлатида дилерлари фаолият кўрсатади. Кейинги йилларда компания техникаси МДҲ давлатларига кўплаб экспорт қилина бошланди. Жумладан, биргина ўтган йилнинг ўзида компания маҳсулотининг 70 фоизи ушбу мамлакатларга жўнатилди.

Ўзбекистон—АҚШ муносабатлари доирасида компания билан ҳамкорлик қирралари тобора ривожланиб бормоқда. Мамлакатимиз ҳукумати билан компания ўртасида 1996 йили узоқ муддатли ҳамкорликка мўлжалланган битим имзоланган. Ўтган давр мобайнида «Кейс-Нью Холланд»да тайёрланган комбайн, пахта териш машинаси, ҳайдов тракторлари ўзининг юқори сифати ва серунумлиги билан ўзбек деҳқонининг ҳақиқий кўмакчисига айланди. Ҳозир юртимиз далаларида мазкур компанияда ишлаб чиқарилган беш мингдан ортиқ техника ишлаб турибди.

Эндиликда компания билан ҳамкорлик янги босқичга кўтарилмоқда. Шу йилнинг февралида Президентимиз Ислом Каримов «Кейс-Нью Холланд» компанияси президенти ва ижрочи директори Паоло Монферино ва мазкур компания директорлар кенгаши раиси Жан Пьер Рассони қабул қилган чоғида ўзаро шерикчилик муносабатларини янада ривожлантириш, мамлакатимизга компаниянинг ишончли, юқори унум билан ишлайдиган гидромелиоратив ва йўл-қурилиши техникасини келтириш хусусида фикр алмашилган эди.

«ЎзКейсМаш» Ўзбекистон—Америка қўшма корхонасида «Кейс-Нью Холланд» компаниясида тайёрланган турли механизм, трактор, комбайн, гидромелиоратив ва йўл-қурилиши техникаси кўргазмаси ана шу мақсадда ташкил этилди.

Кўргазманинг очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари К. Тўлаганов ва «Кейс-Нью Холланд» компаниясининг вице-президенти Роберта Пио сўзга чиқиб, мазкур тадбирнинг ташкил этилиши тобора кенгайиб бораётган Ўзбекистон — АҚШ муносабатларини янада ривожлантириш, компания техникасидан мамлакатимизнинг нафақат қишлоқ хўжалиги соҳаси, балки замонавий йўл қурилиши ишларида ҳам кенг фойдаланиш имконини беражагини таъкидлади.

Тадбирда компания корхоналарида ишлаб чиқарилган гидромелиоратив ва йўл қурилиши техникаси имкониятлари намойиш этилди. Уларнинг барчаси йиғилганларда катта қизиқиш уйғотди. Айтиш жоизки, кўргазма ниҳоясига етгач, маҳаллий ташкилотлар намойиш этилган мазкур техникани лизинг асосида сотиб олишлари мумкин.

Кўргазма 30 ноябрга қадар давом этади.

(ЎзА).

ТАНЛОВЛАР

Республика босқичида қатнашишади

Ўқувчи ёшларни ўтмиш меросига ҳурмат руҳида тарбиялаш таълим жараёнида муҳим ўрин тутмоқда. «Ота-боболаримиз мероси» деган мавзуда мактаб ўқувчилари танловининг ўтказилиши ҳам айни муддао бўлди.

Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги ҳамда Тошкент шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси ҳамкорлигида уюштирилган бу билимлар синовида 10 дан ортиқ мактаб ўқувчилари ўзаро куч синашди. Улар Шарқнинг улуғ алломалари ҳаёти ва ижодий мероси тўғрисида гапириб бердилар.

«Ота-боболаримиз мероси» танловида Мирзо Улуғбек туманидаги 121- ҳамда Акмал Икромов туманидаги 295-мактаб ўқувчилари ғолибликни қўлга киритдилар.

Бу билимдон толиби илмлар республика танловида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

Акбар АЛИЕВ

КЎРГАЗМАЛАР

Гўзалликка ошно қалб

Ўзбекистон Бадиий академиясининг кўргазмалар залида Халқ рассоми, академик Акмал Икромжоновнинг «Гўзалликка ошно қалб» номли кўргазмаси бошланди.

Мазкур кўргазмада иқтидорли мусаввирнинг турли жанрларда яратган «Амир Темур», «Мевалар», «Севишганлар Лайли ва Мажнун», «Ғижжак навоси», «Камолиддин Беҳзод», «Сурхондарёлик келинчак», «Замин оҳанги», «Орол — менинг дардим», «Олтин сочли фаришта» номли асарлари намойиш қилинмоқда.

Шуниси эътиборлики, кўргазмага тақдим этилган асарлар Туркиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси, Ўзбекистон Миллий Банки галереяси, Бадиий Кўргазмалар дирекцияси, Марказий кўргазмалар зали ҳамда муаллифнинг шахсий тўпламларидан ташкил топган.

Дарҳақиқат ушбу кўргазмада намойиш этилаётган асарлар ҳар жиҳатдан етук ўзбек рассомининг кўп қиррали иқтидори ва ижодий камолотидан дарак бериб турибди. Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, санъат ихлосмандлари эътиборига ҳавола этилаётган ушбу асарларда романтика ҳамда борлиқ ўзаро уйғунлашиб яхлит бир бутунликни ташкил этган.

Хуллас, ушбу кўргазмани ўз кўзи билан кўрган инсон олам-олам завқ олади, санъатнинг инсон ҳаётида тутган ўрни беқиёс эканлигига яна бир марта амин бўлади.

Акмал Икромжоновнинг 50 йиллик юбилейига бағишланган ушбу тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президенти Давлат маслаҳатчисининг ўринбосари А. Мелибоев иштирок этди.

Шаҳло ҲОШИМОВА

ТАДБИРЛАР

Долзарб мавзуларда

Ҳамза туман ҳокимлигида маҳаллалар оқсоқоллари, нодавлат-нотижорат ташкилотлари раҳбарлари иштирокида ўтказилган йиғилиш туман ҳокимлиги ҳамда Фидокорлар миллий демократик партияси ҳамкорлигида уюштирилди.

«Фуқаролик жамиятини шакллантиришда ўзини-ўзи бошқариш органларининг ролини ривожлантириш» мавзуида бўлиб ўтган ушбу тадбирга йиғилганлар Истиқлол шарофати туфайли мамлакатимизда ўзини-ўзи бошқариш органлари фаолиятига катта эътибор қаратилаётганлигини, бу борада жамият ҳаёти ривожида маҳалланинг роли беқиёс эканлигини таъкидлаган ҳолда келажакда қилиниши зарур бўлган чора-тадбирлар ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Шунингдек, иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг тўққизинчи сессиясида Президентнинг «Ўзбекистонда демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришнинг асосий йўналишлари» мавзуидаги маърузаларида белгиланган вазифаларни ҳаётга тезроқ жорий этиш ҳақидаги таклиф-мулоҳазалар тадбир қатнашчилари эътиборидан четда қолмади.

(Ўз мухбиримиз)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ 10 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

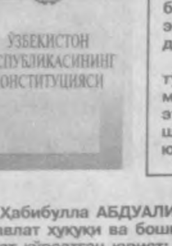

Маълумки, 1992 йил 8 декабрда Мустақил Ўзбекистон давлатининг Асосий Қонуни бўлмиш Конституция қабул қилинди. Республикамиз Президенти Ислом Каримов Бош Қонунимизнинг моҳияти ва аҳамиятига баҳо берар экан «...Сир эмас, ҳар қандай жамият келажакни кўзлаб яшайди ва унинг пойдеворини имкон қадар мустаҳкамроқ қилишга ҳаракат қилади. Шу нуқтаи назардан қараганда, давлатимиз, жамиятимиз эришган буюк ютуқ — Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси бўлади. Конституциямизнинг қабул қилиниши натижасида мамлакатимиз ҳаётида муҳим тарихий воқеалар, жамиятнинг ривожланишида ва давлат қурилишида янги босқичга ўтганимиздан далолат берувчи ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар содир бўлди...», дея таъкидлаб ўтган эдилар.

Яқинда таҳририятимизда Тошкент Давлат юридик институтининг ўқитувчилари, магистрантлари ва талабалари билан ўтказилган давра суҳбатида ҳам Ўзбекистон Республикаси иккинчи чақириқ Олий Мажлис тўққизинчи сессиясида Юртбошимиз томонидан Ўзбекистонда демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришнинг асосий йўналишларига бағишланган маърузаларида таъкидлаб ўтилган устувор йўналишлар, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг яратилиш тарихи ва унинг асосида мамлакатимизда ҳуқуқий-демократик давлат асосларининг бунёд этилиши, унинг инсонларнинг ўз ҳақ-ҳуқуқларини англашдаги ўрни, жамиятимизни ривожлантирувчи Қонунларнинг яратилишида Бош Қомусимизнинг роли, Конституция ва миллий давлатчилик анъаналари, шунингдек Тошкент Давлат юридик институти ўқитувчи ва талабалари томонидан фуқароларга конституциявий билимларни бериш юзасидан амалга оширилаётган ишлар хусусида сўз борди, ушбу мавзулар юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

● Ҳабибулла АБДУАЛИЕВ,
Давлат ҳуқуқи ва бошқарув кафедраси доценти, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист:

— Ўзбекистон Конституциясини ишлаб чиқиш зарурлиги илк бор Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг иккинчи сессиясида 1990 йил 20 июнда кўриб чиқилганди. Мазкур сессияда Конституция лойиҳасини ишлаш учун Республика Президенти Ислом Каримов раислигида 64 кишидан иборат комиссия тузилди. Ушбу комиссиянинг асосий вазифаси Республика тарихида илк бор мустақил давлатнинг Конституциясини ишлаб чиқиш эди.

1991 йил 12 апрелда Юртбошимиз раҳбарлигида Конституция комиссиясининг биринчи мажлиси бўлди. Комиссия ўз мажлисида ташкилий масалани кўриб чиқади ва 32 кишидан иборат ишчи гуруҳини тузади, ҳуқуқнинг турли соҳалари бўйича 52 нафар ҳуқуқшунос олимлардан иборат кичик гуруҳлар тузилади. Комиссия катта ишларни олиб борди. Жумладан, хорижий мамлакатлар тажрибасини ўрганди.

Комиссия томонидан Конституция лойиҳаси ишлаб чиқилиб, у 1992 йил 26 сентябрда умумхалқ муҳокамаси учун матбуотда эълон қилинди.

Шундан сўнг ҳар бир боблари ва айрим моддалар бўйича жуда кўп таклифлар тушди. Конституция комиссияси тушган таклифлар бўйича ишлаши натижасида лойиҳага ҳаммаси бўлиб, 81 га яқин ўзгартириш, қўшимча киритилди. Конституция комиссияси келган таклифларни Конституция лойиҳасига қўшимча сифатида киритиб бўлганидан кейин, умумхалқ муҳокамасини давом эттириш учун Конституциянинг лойиҳаси 1992 йил 21 ноябрда яна матбуотда эълон қилинди. Республика фуқаролари лойиҳага киритилган ўзгартиришлар ва аниқликлар билан танишиш имкониятига эга бўлди.

Конституция лойиҳаси халқ томонидан маъқуллангандан кейин 1992 йил 8 декабрда Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг 12-чақириқ 11-сессиясида мустақил давлатнинг Асосий Қонуни сифатида Ўзбекистон Конституцияси қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ўзининг тузилиши, йўналиши, мазмуни жиҳатидан Ўзбекистон ҳудудида шу вақтга қадар амал қилиб келган конституциялардан тубдан фарқ қилади. Жаҳон ҳамжамиятининг инсон ҳуқуқлари соҳасидаги ютуқларига, демократия талабларига таянганлиги ҳам Конституциянинг хусусияти саналади.

Конституцияда мустаҳкамлаб қўйилган тартиб-қоидалар умуминсоний қадриятларни рўёбга чиқиришга ёрдам бериши, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларни кафолатлаши ва бошқа фуқароларнинг ҳуқуқларига, жамият ва давлатга зарар етказмаслиги керак.

1992 йил 8 декабрда Ўзбекистон Республикаси Президенти Конституция лойиҳаси тўғрисидаги маърузасида таклиф билан чиқди. Яъни Конституция лойиҳасида ва унинг умумхалқ муҳокамаси вақтида хотин-қизлар ва эркаклар тенг ҳуқуқлилиги тўғрисида таклиф тушмаган эди, бу тўғрида битта модда киритилиши тўғрисидаги таклиф қабул қилинди. Конституция лойиҳаси 127-моддадан иборат эди, битта модда қўшилиб 128 та моддадан иборат Конституция қабул қилинди ва ҳозирги кунда ҳаётга тўла татбиқ этилмоқда.

● Акмал РАҲМОНОВ,
катта ўқитувчи:

— Маълумки, республикамизда ҳуқуқий-демократик давлат қуриш баробарида фуқаролик жамиятини барпо қилиш йўлида ҳам улкан ишлар амалга оширилмоқда. Яъни, «Кучли давлатдан кучли жамият сари» деган тамойилни ҳаётга татбиқ қилиш жараёни йўлга қўйиляпти.

Ушбу масалани ҳал этиш бўйича Президентимиз иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг тўққизинчи сессиясида «Ўзбекистонда демократик ўзгаришларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисидаги маърузаларида қатор вазифаларни аниқ белгилаб бердилар.

Бу вазифалар ижро ҳокимияти органлари олдига ҳам кенг қамровли масъулиятли вазифаларни юклайди. Жумладан, учинчи устувор йўналиш доирасида бозор ислоҳотларини чуқурлаштириш кўзда тутилган. Ижро ҳокимияти органлари томонидан Конституцияга мувофиқ қабул қилинган қонунлар ва қарорлар ижросини таъминлаш устувор йўналиш ҳисобланади.

Келгусидаги вазифаларимиз давлат ҳокимиятининг айрим вазифаларини босқичма-босқич ўзини-ўзи бошқариш органларига ҳамда бошқа демократик институтларга ўтказиб бориш ҳисобланади. Бу ўз навбатида Президентимиз маърузаларида белгиланган вазифаларни амалга оширишга хизмат қилади.

Конституцияга мувофиқ ҳокимиятнинг марказий органлари ичида кучли ва барча масалаларда лаёқатли, самарали ижро ҳокимияти тизимининг мавжуд бўлиши, унинг марказий давлат органлари орасида тутган ўрни, мавқеи, салоҳиятига алоҳида эътибор қаратилган. Зеро, Мустақилликни мустаҳкамлаш шароитида, жамиятнинг бир тузумдан иккинчи, сифат жиҳатидан бошқа бир тузумга ўтиш даврида кучли ижроия ҳокимиятининг мавжуд бўлиши зарурияти табиий ва кескин сиёсий ларзаларсиз ислоҳотларни изчил амалга оширишнинг гаровидир.

Ўзбекистон Республикасининг ижроия ҳокимияти олий идораларининг тизимига Республика Президенти, Вазирлар Маҳкамаси, вазирликлар, давлат қўмиталари ва бошқа марказий бошқарув идоралари киради. Улар ўз ҳуқуқий мақомига кўра мамлакатимизда умумий соҳалар ва тармоқлараро марказий давлат бошқарувини амалга оширадилар. Ушбу идоралар фаолиятининг мазмунини республикамиз давлат, хўжалик ва ижтимоий-маданий қурилишига ҳамда ташқи алоқаларига ҳуқуқий-ташкилий жиҳатдан раҳбарлик қилиш ташкил этади.

Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 6 майдаги «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси — Ўзбекистон Республикасининг ҳукумати — иқтисодиёт, ижтимоий ва маънавий соҳаларнинг самарали фаолият кўрсатишига, қонунлар ижро этилишига, Олий Мажлиснинг бошқа қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари, қарорлари ва фармойишлари бажарилишига раҳбарликни таъминловчи Ўзбекистон Республикасининг ижро этувчи ҳокимият органи ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ижро этувчи ҳокимиятнинг ўзагини ташкил этар экан, ўзига юклатилган ижтимоий ва иқтисодий вазифаларнинг самарали ҳал этилиши учун унинг ҳуқуқий ҳолати ва мавқеи муҳим аҳамиятга эга. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 98-моддасига мувофиқ Вазирлар Маҳкамасига амалдаги Қонунларга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча органлар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан бажарилиши мажбурий бўлган қарорлар ва фармойишлар чиқариш ваколати берилган. Вазирлар Маҳкамасининг иқтисодий, ижтимоий, маданий ривожлантириш соҳасидаги асосий ваколатлари «Вазирлар Маҳкамаси тўғрисида»ги Қонуннинг 10-моддасида батафсил санаб ўтилган. Унга кўра иқтисодий, ижтимоий-маданий жараёнларни бошқариш, мулкчиликнинг барча шаклларини уйғунлаштириш, эркин тадбиркорлик учун шарт-шароитлар яратиш, хўжалик юритишнинг янги шаклларини тузиш, уларнинг фаолиятини йўналтириш ва мувофиқлаштириш, пул ва кредит тизимини бошқариш, бошқарув тузилмасини такомиллаштириш, фан ва техникани ривожлантириш, фуқароларни ижтимоий ва ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиш ва бошқа вазифалар устувор масалалар қаторида белгиланган.

Ҳозирги шароитда Ўзбекистонда муҳим ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларни амалга оширишда Президент ва унинг раҳбарлигида Вазирлар Маҳкамаси олиб бораётган ишлар кўлами тобора кенгайиб бормоқда. Авваллари вазирликлар, давлат қўмиталари ва бошқа марказий идоралар фақат давлатга қарашли корхона ва ташкилотлар фаолиятига раҳбарлик қилган бўлса, эндиликда улар ўрнига барпо этилаётган янги шаклдаги концерн, ассоциация, компания, уюшма ва корпорацияларга, ҳам давлат мулки, ҳам мулкчиликнинг бошқа шакллари асосида фаолият кўрсатувчи корхона ва ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириб турибди.

Шундай қилиб, Ўзбекистон мустақил давлат сифатида бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида иқтисодий муносабатлар, мулкчиликнинг турли шакллари вужудга келган пайтда бошқарув тизимини ўз миллий тараққиётига мос тарзда ўзгартиришга қатъиятлилик билан киришганлигини амалда исботлади. Бунинг натижасида Ўзбекистонда Конституция нормаларига мувофиқ, тарихан жуда қисқа даврда туб ислоҳотларни амалга ошира оладиган, фуқаролар онги ва дунёқарашини янгилаши мумкин бўлган давлат бошқаруви тизимини яратиш, кўп тармоқли иқтисодиётни бошқаришга қодир бўлган тезкор, ўта самарали ва энг замонавий усул ва шаклларни ишлаб чиқиш имконига эга бўлди.

Мамлакатимиз ҳукумати — Вазирлар Маҳкамаси халқнинг турмуш даражасини юксалтириш ва иқтисодий-ижтимоий ҳаётида барқарорликни таъминлаш, ўтиш даврига хос табиий тўсиқ ва қийинчиликларни бартараф қилишга, энг аввало бошқарув тизимини такомиллаштириш, давлат аппаратининг ҳар қандай вазият ва шароитда ҳам барқарор, унумли ишлашини таъминлашга жиддий эътибор бераётганлиги унинг самарали фаолиятидан далолат беради.

● Садриддин ХИДИРОВ,
катта ўқитувчи:

— Ўзбек давлатчилиги тарихи милоддан аввалги II минг йиллик ўрталаридан ҳозиргача бўлган узлуксиз тараққиёт йўлини босиб ўтди.

Мустақилликка эришишимизнинг оламшумул ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий ва тарихий аҳамияти шундаки, 130 йиллик мустамлакачилик ва қатағон, истибдод даврида йўқ қилишга уринилган миллий давлатчилигимиз нафақат ўз тарихий асосларида қайтадан тикланди, давлат рамзларига эга бўлиб, халқаро сиёсий, ҳуқуқий муносабатларнинг тўла ҳуқуқли субъектига айланди, балки янги дунё —ҳозирги замон сиёсий-ҳуқуқий асос ва тузилмадаги тартиботлар асосида миллий давлатчилик анъаналаримиз янгидан қудрат, салоҳият касб этиб, барқ уриб ривожлана бошлади. Янги ва ёш давлатимиз субъекти — ўзбек халқи ўзининг узоқ асрлик тарихида бой давлатчилик тажрибаларига эга бўлгани учун ҳам Истиқлолнинг дастлабки йилларидаёқ ўзини дадил тутиб, қисқа фурсатларда сиёсий ва иқтисодий барқарорликка эриша олди.

Мустақил Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ўзбек давлатчилик анъаналаридан давлат бошқаруви тажрибаси ҳамда умумлашган қонуниятларини ўзида мужассамлаштирган.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясида буюк аждодларимиз: Хоразмий, Мотуридий, Бухорий, Беруний, Форобий, Ибн Сино, Амир Темур, Улуғбек, Алишер Навоий, Бобур, XX асрдаги маърифатпарварлар фаолияти ва уларнинг қолдирган мерослари ҳам ўз ифодасини топгандир.

Қомусимизда миллий анъаналар: оила, маҳалла, уларнинг фаолияти ҳам кўрсатилиб ўтилган. Бунда махсус оила боби киритилиб, ота-она ва фарзандлар ўртасида муносабатлар ўз аксини топган.

Асосий Қонунимизда умумбашарий тамойиллар: Қонун устуворлиги, инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари, ҳурфикрлилик, миллат ва элатлар тотувлик билан яшаши ўз ифодасини топган.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясида ўзбек халқининг давлатчилик тажрибаси, маънавий мерос шарқона доно тафаккур ва ҳуқуқий анъаналарга асосланган ва уларнинг ижобий тажрибасини ўзида мужассамлаштирган. Халқимизнинг миллий менталитетига хос бўлган адолат, иймон, бағрикенглик, олийжаноблик каби улуғвор хислатлар мужассамдир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти иккинчи чақириқ Олий Мажлиснинг тўққизинчи сессиясидаги маърузаларида жамиятни демократлаштириш ҳамда янгилаш йўлидаги олиб борилган ишларни сифат жиҳатдан янги босқичларга олиб чиқиш юзасидан устувор йўналишларни кўрсатиб ўтдилар. Маърузада «Мустақиллик биз учун муқаддас маънавий қадриятлар ва миллий анъаналарга таянган ҳолда ва тарзда яшаш, ана шу бебаҳо меросни асраб-авайлаб, уни келгуси авлодларга янада бойитган ҳолда етказиш демакдир» дея алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Бинобарин Конституция ва қонунларимизда маънавий қадриятларни асраш ва ўрганиш, миллий анъаналарга ҳурмат билан қараш кўрсатиб ўтилган.

Миллий ҳуқуқий меросимиз Қуръон, «Темур тузуклари», «Авесто»даги илғор ғоялар Асосий Қомусимизга киритилиб ўтилган.

Жамият ривожининг асоси ва шарти маънавият, ахлоқ-одоб, маърифат каби ўлмас қадриятлар ҳисобланади. Бу қадриятларни халқимиз азалдан эъзозлаб келган. Улуғ аждодимиз Абу Наср Форобийнинг «Фозил одамлар шаҳри» асарида билим, ахлоқ ва маърифат соҳасида юксак даражада кўтарилган жамият ижтимоий тараққиётга эриша олиши мумкин, деб кўрсатилган.

Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ҳуқуқий давлатнинг пойдевори сифатида хизмат қилиб, инсон ҳуқуқлари, демократия, барқарорлик ва тараққиёт истиқболларини белгилаб берувчи муҳим ҳужжатдир.

● Гулчеҳра МАЛИКОВА,
ўқитувчи:

— Ҳар бир давлат Конституцияси ўзида мустаҳкамланган ҳуқуқий институтлар билан ўз фуқаролари, сиёсатчилари, жаҳон ҳамжамияти аъзоларида катта қизиқиш уйғотади. Айниқса бу мустақил Ўзбекистоннинг Конституциясига ҳам тааллуқлидир. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси сиёсий ҳокимиятнинг янги характерини, мулкчиликнинг янги шаклларини ҳуқуқий жиҳатдан мустаҳкамлади, шунингдек тадбиркор ва ишбилармон фаолиятининг янги йўналишларини очиб берди.

Ўтиш даври кечаётган жамиятга хос Конституция яратиш аввало замон талаби сифатида намоён бўлади, шундан кейин бозор муносабатлари ва демократик ўзгаришлар шартига айланади. Демократик Конституция бўлмаса, ҳуқуқий давлат ва унинг асоси — конституциявий давлат қарор топиши мумкин эмас.

Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқаруви масалалари демократиянинг ажралмас қисми, чунки у халқ ҳокимиятини амалга ошириш билан чамбарчас боғлиқдир. Ўзбекистон Республикаси ўз олдига демократик давлат қуришни мақсад қилиб қўйган экан, демак шу мақсаднинг моҳиятини очиб берувчи ҳамма хусусиятлар Конституцияда қарор топиши лозим. Шунга биноан Ўзбекистон Республикаси Конституциясида давлат ҳокимиятининг бирдан-бир манбаи халқ деб ифодаланади (7-модда), давлат ҳокимиятининг тизими қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятига бўлиниши (11-модда) қоидаларига мос равишда вакиллик ҳокимияти органлари тизимидан фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари тизими ажратилди.

Республикамиз ҳудудида қадим замонлардан ўзига хос демократик тамойилларга асосланган ўзини-ўзи бошқариш тизими таркиб топган ва у маҳалла усулида ривожланган.

Мустақиллик шарофати билан маҳалла атамаси тарихда биринчи марта Конституцияга киритилди. Унга аҳолининг ўзини-ўзи бошқарувининг асосий шакли сифатида конституциявий мақом берилди. Конституциямизнинг 105-моддасида: «Шаҳар, қишлоқ ва овулларда, шунингдек улар таркибидаги маҳаллаларда фуқароларнинг йиғинлари, ўзини-ўзи бошқариш органлари бўлиб, улар икки ярим йил муддатга раисни (оқсоқолни) ва унинг маслаҳатчиларини сайлайди», деб белгилаб қўйилган. Маҳаллий ўзини ўзи бошқариш — халқ ҳокимиятининг бир шакли ҳисобланади, яъни у халққа тегишли ҳокимиятни амалга ошириш усули демакдир.

КОНСТИТУЦИЯМИЗ ЯШАМОҚДА ВА АМАЛ ҚИЛМОҚДА

ЖАМИЯТИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ НЕГИЗИ

(Давра суҳбати)

Ҳукуматимиз Мустақилликнинг илк дамларида маҳаллага катта умид билан қараган эди. Президентимиз Ислом Каримов ўшанда шундай деган эди: «Агар маҳалла жамиятимизда муносиб ўрин эгалласа, агар маҳаллада тинчлик ва осойишталик бўлса, ҳамма нарсага кучимиз етади».

Шундай ҳуқуқий Конституциявий пойдеворга асосланиб, Ўзбекистон Республикасида «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонуннинг янги таҳрири қабул қилинди. Даврнинг янгича талабларига мувофиқ юзага келган бу қонун ижтимоий-сиёсий, маданий-маърифий ҳаётимизда катта воқеа бўлди. Унда маълум маънода ўзини-ўзи бошқаришга оид жамиятимиз тараққиётининг узоқ йилларга мўлжалланган йўналишлари белгилаб берилган.

Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органларининг мақсадларидан бири одамларни бирлаштириш, уларни бир мақсадли жамиятга айлантиришдир. Шунинг учун фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариши — энг муҳим ижтимоий таълим манбаи, халқ ҳокимиятининг чинакам органи, ҳар бир давлатнинг сиёсий ва ижтимоий ҳаётини демократик жиҳатдан ташкил этишнинг зарур элементидир.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, 1994 йилда Юртбошимиз ташаббуслари билан маҳалла мамлакатдаги ижтимоий-сиёсий саҳнага олиб чиқилди. 1994 йилдан бошлаб маҳаллалардаги фуқаролар ўзини- ўзи бошқариш органларига кам таъминланган оилаларга давлат ва маҳаллий бюджетларнинг маблағларидан ижтимоий ёрдам кўрсатиш ваколатлари берилди. Сўнгра маҳалланинг бу ижтимоий вазифаларига аниқлик киритилди. 1997 йил 1 январдан бошлаб уларга 16 ёшга тўлмаган муҳтож оилаларга давлат нафақаларини, 1999 йил 1 мартдан бошлаб эса бола икки ёшга етгунча уни парваришлаш билан банд бўлган оналарга бериладиган нафақаларни тақсимлаш, муҳтож пенсионерларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш вазифаси топширилди.

Президентимизнинг иккинчи чақириқ Олий Мажлис тўққизинчи сессиясидаги маърузасидан келиб чиққан ҳолда «Кучли давлатдан кучли жамият сари» деган тамойилни амалда ҳаётга жорий этиш зарур. Бунинг учун жамият ҳаётида нодавлат ва жамоат ташкилотларининг жумладан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг ўрни ва аҳамиятини кескин кучайтириш жоиздир.

Ҳаётимизни эркинлаштириш йўналишларининг яна бир муҳим йўли марказий ва юқори давлат бошқарув идоралари вазифаларини давлат ҳокимиятининг қуйи тузилмаларига, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органларига босқичма-босқич ўтказа боришни таъминлашдир.

Ҳақиқатан ҳам ҳозирги кунда ўзини-ўзи бошқариш органлари ҳисобланмиш маҳаллалар тобора ривожланмоқда ва ўзларининг жуда катта салоҳият ва имкониятларини намоён этмоқда.

● Саидакбар УСМОНОВ,
магистратура босқичининг 1-курс талабаси:

— Мустақиллик шарофати билан мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари кафолати учун зарур шарт-шароитлар яратилди. Бу аввало Асосий Қонунимиз, яъни Ўзбекистон Конституциясида ўз ифодасини топган бўлиб, унда энг олий қадрият сифатида инсон ҳуқуқи кафолатлаб қўйилди.

Инсон ва фуқароларнинг асосий ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари Конституциямизнинг иккинчи бўлимида мустаҳкамлаб қўйилган. Ушбу ҳуқуқ ва эркинликларнинг бош туркумини инсон ва фуқароларнинг шахсий ҳуқуқ ва эркинликлари эгаллайди.

Асосий Қонунда белгиланганидек, шахсий ҳуқуқ ва эркинликларга яшаш ҳуқуқи, эркинлик ва шахсий дахлсизлик, айбсизлик презумпцияси, ўз шаъни ва обрўсига қилинган тажовузлардан, шахсий ҳаётига аралашишдан ҳамда турар жой дахлсизлиги ҳуқуқи, фикрлаш, сўз ва эътиқод эркинлиги, республика ҳудудида бир жойдан иккинчи жойга кўчиш, Ўзбекистон Республикасига келиш ва ундан чиқиб кетиш ҳуқуқи, виждон эркинлиги кабиларни киритиш мумкин.

Яшаш ҳуқуқи инсон ва фуқароларнинг шахсий ҳуқуқ ва эркинликлари ичида муҳим ўрин эгаллайди. Инсон ҳаётига суиқасд қилиш энг оғир жиноят ҳисобланади. Давлатнинг энг бирламчи вазифаси ҳам шахсни ҳимоялаш, уни шахсига ва ҳаётига қилинадиган тажовузлардан асрашдир.

Шахсий дахлсизлик ҳар бир фуқаронинг ким томонидан бўлмасин, ўз ҳаёти, соғлиғи, эрки, ор-номуси ва қадр-қимматига қилинадиган жиноятқорона тажовузлардан давлат муҳофазаси ва ҳимоясидан фойдаланиш ҳуқуқини билдиради. Ҳеч ким қонунга асосланмаган ҳолда ҳибсга олиниши ёки қамоқда сақланиши мумкин эмас. Ушбу ҳуқуқ инсоннинг эркин ҳаёт кечириши, қонунга зид бўлмаган, ижтимоий хавфли ҳисобланмаган ҳар қандай ҳаракатни амалга ошириши билан ифодаланади.

Жиноят содир этганликда айбланаётган шахснинг иши судда қонуний тартибда, ошкора кўриб чиқилиб, айби аниқланмагунча у айбдор ҳисобланмайди. Судда айбланаётган шахсга ўзини ҳимоя қилиш учун барча шароитлар таъминлаб берилади.

Ўзбекистон фуқароларининг Конституцияда белгиланган демократик шахсий, иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий ҳуқуқлари жаҳондаги маърифатли, ривожланган мамлакатларда ҳукм сураётган андозаларга мос тарзда амалга оширилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Мустақил ва ҳуқуқий давлат сифатида инсон ҳуқуқларига оид 60 дан ортиқ халқаро шартнома ва конвенцияларга аъзо бўлди. Мустақиллик йилларида мамлакатимизда инсоннинг демократик ҳуқуқларига оид юздан ортиқ қонун ҳужжатлари қабул қилинди, инсон ҳуқуқлари тўғрисида қонунчилик мажмуаси шаклланди. Бунга мисол қилиб, 2001 йилда қабул қилинган «Жиноий жазоларни либераллаштириш муносабати билан Жиноят, Жиноят-процессуал ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонунини келтириш мумкин. Ушбу Қонун орқали жавобгарлик ва жазо масалаларига бир қанча енгилликлар киритилиб, шу тарзда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари бирламчи вазифа эканлиги яна бир бор ўз исботини топди.

● Шоҳистахон АБДУРАҲМОНОВА,
магистратуранинг 1-босқич талабаси:

— Мустақил Ўзбекистон Конституцияси демократик, фуқаролик жамиятининг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлайди. Конституциямиз Ўзбекистон халқларининг иродаси, руҳи, ижтимоий онги ва маданиятини ифодалайди. У аввало, умуминсоний қадриятлар ва халқаро ҳуқуқнинг устунлигига садоқат руҳи билан суғорилган. Унда битта сиёсий мафкура билан чекланиб қолиш, синфларни ва айрим ижтимоий гуруҳларни бир-бирига қарама-қарши қўйиш, бир партиянинг танҳо ҳукмронлиги, давлат манфаатларининг фуқаролар манфаатларидан устунлиги йўқ. Конституция инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясининг барча асосий қоидалари, яъни инсон ҳаёти, шахси ва эркинлиги дахлсизлигини таъминлашга қаратилган нормаларни ўз ичига олган. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов собитқадамлик билан олиб бораётган сиёсат ва амалга оширилаётган демократик ислоҳотлар мамлакатимиз сиёсий ҳаётида ҳақиқий маънодаги кўппартиявийлик муҳитини қарор топтиришга йўналтирилгандир. Ўзбекистон Республикаси Конституциясида жамиятимизда кўппартиявийлик тизимини шакллантиришнинг ҳуқуқий асослари яратилган. Конституциянинг 13-бобида жамоат бирлашмаларининг ҳуқуқий ҳолати ўз аксини топган. Давлат сиёсий партияларнинг, жамоат бирлашмаларининг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини муҳофаза этади. Бундан ташқари давлатнинг зиммасига сиёсий партиялар ва жамоат бирлашмалари ҳуқуқларига риоя этишини таъминлаш, уларга ижтимоий ва сиёсий ҳаётда фаол иштирок этиш учун тенг ҳуқуқли имкониятлар яратиб бериш вазифаси ҳам юклатилган. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 4 та сиёсий партия ва 2 та ижтимоий ҳаракат фаолият юритмоқда. Конституцияга асосланиб 1996 йил 26 декабрда қабул қилинган «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги Конституциявий қонунда сиёсий партияларнинг ҳуқуқий ҳолати батафсил ривожлантирилган. Давлат сиёсий партияларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларининг муҳофаза этилишини кафолатлайди, уларнинг Низомларида белгиланган мақсадлари ва вазифаларини бажаришлари учун тенг имкониятлар яратиб беради. Давлат органлари, корхоналари, муассасалар, ташкилотлар ва уларнинг мансабдор шахслари сиёсий партияларнинг ички ишларига аралашишлари ёки, агар фаолият қонунга ҳамда ўз низомларига мувофиқ амалга оширилаётган бўлса, уларнинг фаолиятига у ёки бу тарзда тўсқинлик қилишлари ман этилади. Айни пайтда сиёсий партияларнинг давлат органлари ва мансабдор шахслар фаолиятига аралашувига йўл қўйилмаслиги «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги Қонуннинг 5-моддасида ва Конституциянинг 58-моддасида ўз аксини топган.

Хулоса қилиб айтганда, жамоат бирлашмалари республикада амалга оширилаётган ислоҳотларни ўз аъзолари иштирокида таҳлил қилишлари ва уларга нисбатан ўзларининг фикрларини билдиришлари, ислоҳотлар натижасида ўз олдиларида турган вазифаларни аниқлаб олишлари ва барча аъзоларини бажаришга жалб этишлари лозим. Бу, ўз навбатида, жамиятдаги барча кучларни ягона мақсад — Ўзбекистоннинг юксак ривожланиши, ҳар бир фуқаронинг тинч-тотув ва фаровон ҳаёт кечириши йўлида бирлаштиради.

● Муродилла АБДУҲАКИМОВ,
4-босқич талабаси:

— Халқимиз ўзининг келажагининг кафолати, эртанги кунининг асоси бўлган Конституциямизнинг 10 йиллигини кўтаринки руҳда кутиб олмоқда. Ушбу қутлуғ байрамни муносиб кутиб олиш мақсадида Тошкент Давлат юридик институти жамоаси ҳам қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил 4 январда эълон қилинган «Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганишни ташкил этиш тўғрисида»ги Фармойишига биноан Юнусобод туманининг барча умумтаълим мактаблари билан икки томонлама шартномалар имзоланган бўлиб, улар асосида мактабларда Конституцияни ўрганиш бўйича тўгараклар ташкил қилинган. Бу тўгаракларда институт талабалари томонидан ҳар ҳафтада бир марта мактаб ўқувчиларининг конституциявий билимларини чуқурлаштиришга, уларнинг ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтиришга, ўқувчилар ўртасида Конституциямизнинг жамият ҳаётидаги ўрни ва аҳамияти, барча фуқаролар томонидан Конституциявий ҳуқуқларини билишларини ташкиллаштириш йўлида саъй-ҳаракатлар амалга оширилмоқда. Уларнинг мазкур фаолиятлари мактаблар раҳбариятлари томонидан ҳам юксак баҳоланмоқда, бу институтимизга келаётган миннатдорчилик хатларида ўз ифодасини топган.

Институтимиз талабалари Конституцияни ўрганишни ташкил этиш бўйича қатор лойиҳаларни ишлаб чиқишган. Жумладан улар томонидан Конституциявий билимларни тарғиб қилишни вилоятлардаги узоқ-узоқ қишлоқларгача етказиш режалаштирилган. Ушбу тарғибот-ташвиқот сафари «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» деб шартли равишда номланган бўлиб, у Тошкент шаҳрида бошланиб Жиззах, кўҳна Самарқанд, Қашқадарё, Бухоро ва Хоразм вилоятларидаги чекка жойлардаги маҳаллалар, мактаблар ва бошқа ташкилотларда Конституциявий билимларни фуқароларга етказиш, улар билан фикр алмашиш, ўзаро алоқаларни ўрнатишни амалга ошириш режаланган.

Ўзбекистон Республикаси «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Тошкент шаҳар бўлими Кенгаши ва Тошкент Давлат юридик институти ўртасида ёшлар манфаати ва ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳамда уларнинг ҳуқуқий маданияти ва савиясини ошириш мақсадида қўшма қарор қабул қилинган бўлиб, унга кўра Тошкент шаҳрининг барча туманларида «Ҳуқуқий маслаҳатхоналар» очилган. Уларда Тошкент Давлат юридик институтининг иқтидорли талабаларидан иборат гуруҳлар фаолият олиб бормоқда. Ушбу маслаҳатхоналар ҳар ҳафтанинг душанба кунлари мунтазам фаолият кўрсатмоқда, талабаларимиз томонидан ўзларининг ёш ука-сингилларига конституциямизнинг қонун-қоидалари чуқур етказиб келинмоқда.

Бундан ташқари, институтимизнинг қатор талабалари Тошкент шаҳри мактабларида ҳуқуқ, инсон ва жамият фанларидан машғулотлардан бўш вақтларида ўқувчиларга дарс бериб келишмоқда. Ушбу дарслар жараёнида ўқувчиларга маълум бир дастур асосида дарс ўтиш билан бир қаторда уларни қизиқтирган бошқа маълумотлар, жиноятчиликнинг бугунги кундаги аҳволи, жиноий жазоларнинг либераллашиши, ҳуқуқий билимларнинг инсон ҳаётидаги аҳамияти масалалари юзасидан қизиқарли маълумотлар ҳам берилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 10 йиллиги муносабати билан Тошкент Давлат юридик институтининг профессор-ўқитувчилари, аспирант-тадқиқотчилари ва талабалари томонидан олиб бориладиган тарғибот ишлари ва тадбирлар режаси ҳам ишлаб чиқилган бўлиб, унга кўра институт ўқитувчилари Конституцияни тарғиб қилиш юзасидан ҳокимият органлари, корхона, муассасалар ва ташкилотларнинг таклифларига кўра маърузалар билан тадбирларда қатнашиш, Конституцияга бағишланган оммабоп рисолаларни тайёрлаш, Ўзбекистон Республикаси газета ва журналларида Конституцияга бағишланган мақолалар билан иштирок этиш, радио ва телевидениеда эшиттириш ва кўрсатувларда қатнашиш, Тошкент шаҳри умумтаълим мактабларида Конституциянинг моҳиятини, аҳамиятини ва Асосий Қонун сифатидаги ролини тарғиб қилиш бўйича дарслар ташкил қилишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар.

Яқинда Тошкент Давлат юридик институти қошида Марказий Осиёда ягона ҳисобланган инсон ҳуқуқлари бўйича талабалар маркази фаолият кўрсата бошлади. Ушбу марказ АҚШ Давлат департаментининг демократия, инсон ҳуқуқлари ва меҳнат масалалари бўйича бошқармасининг гранти ва Марказий Европа ҳамда Евроосиё ҳуқуқий ташаббуси лойиҳаси асосида очилди. Талабалар марказининг асосий вазифалари ёшларимизда инсон ҳуқуқлари соҳасидаги билимларни чуқурлаштириш ва ҳуқуқий кўникмаларни шакллантириш, аҳолининг кам таъминланган қатламига инсон ҳуқуқлари бўйича беғараз ёрдам кўрсатишдан иборат.

● Бобур ҒАНИЕВ,
3-ҳуқуқ факультети талабаси:

— Шуни таъкидлаб ўтиш жоизки, Конституциянинг бир қатор моддаларида кўрсатиб ўтилган сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқларнинг давлатимиз тараққиётида тутган ўрни беқиёсдир. Жумладан, юқорида айтиб ўтилганидек, ҳозирги кунга келиб фуқароларнинг сиёсий партияларга уюшишдек Конституциявий ҳуқуқдан келиб чиқиб, уларнинг муайян қисми Ўзбекистон Республикасида ўз фаолиятини юритаётган тўртта партияга бирлашган, ўз навбатида, бу партиялар давлатимизнинг сиёсий бошқарув билан боғлиқ тизимида ўз ўрнини эгалламоқда. Конституциямизнинг ижтимоий ҳуқуқларидан ўрин эгаллаган фуқароларнинг билим олиш ҳуқуқи эса юртимизда таълим соҳаси билан боғлиқ туб ислоҳотлар ўтказиш, жамият талаб ва эҳтиёжлари даражасидаги таълим тизимини шакллантириш, бир сўз билан айтганда билим олиш ҳуқуқининг реал кафолат ва аниқ асосларини юзага келтиришни тақозо этди. Натижада, Мустақилликни ривожлантириш талабларидан келиб чиққан ҳолда малакали кадрлар етиштириш имкониятини берувчи Миллий дастур, «Таълим тўғрисида»ги Қонун ишлаб чиқилди, юртимизда узлуксиз таълим тизими жорий қилинди, бир сўз билан айтганда, Конституциямизда кўрсатиб ўтилган бошқа ҳуқуқ ва эркинликлар қатори, фуқароларимизнинг билим олиш ҳуқуқларидан самарали фойдаланишлари учун етарли даражадаги шарт-шароит яратиб берилди.

● Аброр АНОРБОЕВ,
3-ҳуқуқ факультети талабаси:

— Конституцияда ўз аксини топган ҳуқуқ ва эркинликларнинг яна бир аҳамиятли томони шундаки, айнан шулар мамлакатимиз қонун ижодкорлиги фаолияти учун ўзига хос асос вазифасини ўтади, яъни бевосита Конституцияда белгилаб қўйилган ҳуқуқ ва эркинликлар қонун чиқарувчи давлат ҳокимияти органи томонидан ишлаб чиқиб, қабул қилинган норматив-ҳуқуқий актларда ривожлантирилди. Жумладан, сўз эркинлиги, ахборот излаш, олиш ва уни тарқатиш ҳуқуқларига асосланган ҳолда Олий Мажлис томонидан «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги, «Ноширлик фаолияти тўғрисида»ги, «Журналистика фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонунлар қабул қилинган бўлса, «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Қонун Конституцияда назарда тутилган эътиқод эркинлиги ҳуқуқини ривожлантирди. Хуллас, инсон ва фуқаролар ҳуқуқ ва эркинликларининг Конституцияда белгиланиши юртимизда инсон, унинг манфаатлари масаласини яна бир поғона юқорироқ кўтариш, фуқароларимизнинг ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтириш, қонунларни билишидан манфаатдорлик даражасини ошириш, халқимиз кўзлаётган демократик давлат ҳуқуқий асосларини мукаммаллаштириш имконини берди.

Дилшод ИСРОИЛОВ ёзиб олди.

СУРАТДА: давра суҳбатидан лавҳа.

Сергей Любчич олган сурат.

ТАҲРИРИЯТДАН: Мустақилликдан сўнг юртимизда ҳуқуқий-демократик давлат пойдевори барпо этилмоқда, инсон манфаатларини кўзловчи ислоҳотлар амалга оширилмоқда. Энг муҳими, халқимиз тарихи, маънавий мероси, бой қадриятларига асосланган, ўзида умуминсоний қадриятлар, демократик тамойилларни мужассамлаштирган, инсон ҳуқуқ ва эркинликларига бўйсундирилган Асосий Қонунимиз — Конституциямизга эгамиз. Ўзбекистондаги барча ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий соҳадаги ислоҳотлар инсон ва жамият фаровонлигини кўзлаб амалга оширилмоқда, Асосий Қонунимиз бўйича эса давлат ўз фаолиятини ижтимоий адолат ва қонунийлик тамойиллари асосида юритади. Бугунда халқимиз ўз тараққиёт йўлини Конституция асосида қурмоқда. Бош Қомусимиз фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, манфаатларини ҳимоя қилишда мустаҳкам пойдевор вазифасини ўтамоқда.

Юртимизнинг барча мактаблари, академик лицейлари, коллежлари ва олий ўқув юртлари талабалари, бир сўз билан айтганда бутун ёшларимиз ўз ҳуқуқ ва бурчлари, эркинлик ва манфаатларини Конституциямиз қоидалари орқали билган, давлатимиз тараққиётига ўз ҳиссасини қўшган ҳолда вояга етмоқда. Янги асрга ана шундай зукко ва билимдон ёшлар билан бирга қадам қўйганлигимиз, мустақил юрт, озод халқ, фаровон жамият Конституцияси бизга қалқон, ҳамкору мадад эканлигидан доимо фахрлансак арзийди.

ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯ

Тошкент шаҳар Касаба уюшмалари Кенгашининг саҳифаси

«Қизилтепагеология» давлат геологик корхонасининг санаторий типидаги болалар соғломлаштириш оромгоҳи республика кўрик-танловида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди. Бир гуруҳ фаол ходимлар шаҳар Кенгашининг ташаккурномаси ва эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Шоира МУҲАМЕДОВА

СУРАТЛАРДА: тадбирдан лавҳалар.

Сергей Любчич олган суратлар.

ТАДБИРЛАР

ФАОЛЛАР МУНОСИБ ТАҚДИРЛАНДИ

Оромгоҳлар ҳамиша болажонларимизнинг энг севимли маскани бўлиб келган. Чунки ёз бўйи фарзандларимизнинг мириқиб дам олишлари, яйраб-ўйнашлари учун оромгоҳларда барча шароитлар муҳайё этилади. Уларнинг ҳам маънан, ҳам жисмонан дам олишларида корхона ва ташкилот касаба уюшмаларининг, хўжалик раҳбарларининг ва турли соҳа ходимларининг хизмати катта. Яқинда Тошкент шаҳар касаба уюшмалари Кенгашида «Болаларни соғломлаштириш ишларининг 2002 йилги якунлари бўйича оромгоҳлар жамоаларини шаҳар касаба уюшмалари Кенгашининг дипломи ва пул мукофотлари билан тақдирлаш» юзасидан йиғилиш бўлиб ўтди.

— Жорий йилда 61 та болалар оромгоҳлари тўла фаолият кўрсатди, — дейди тадбирни очар экан шаҳар касаба уюшмалари Кенгаши раиси Мирзоҳид Содиқов. — Бу дегани 51000 дан ортиқ фарзандларимиз табиат қўйнида кўнгилдагидек дам олдилар. 2300 дан ортиқ Қорақалпоғистон Республикаси меҳнаткашларининг фарзандлари, 730 нафар 21, 22 ва 23-меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари бепул дам олишлари таъминланди.

Шуни айтиш керакки, тасарруфида болалар оромгоҳлари бўлган корхона ва ташкилотларнинг касаба уюшма қўмиталари ва хўжалик раҳбарлари ҳар қандай шароитда болалар масканларини ўз вақтида ва сифатли тайёрлашни таъминладилар. Оромгоҳлар тарбиячилар, тиббиёт ходимлари, ошпазлар, маданият ва спорт ходимлари билан тўлиқ таъминланди. Соғломлаштириш ва тарбиявий ишларнинг мазмуни кенгайтирилди.

Ёзги таътил даврида касаба уюшма ташкилотлари пойтахтнинг маданият ва истироҳат боғларида, маданият саройлари, клуб ва кутубхоналарда ва шу каби қатор муассасаларда болаларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш мақсадида ташкил этилган тадбирларга оромгоҳларга бора олмаган ёшларнинг иштирокини уюштирдилар.

Соғломлаштириш мақсадлари учун касаба уюшмалари 1 миллиард 340 миллион сўм, шу жумладан ижтимоий суғурта бюджети маблағлари ҳисобидан 590 миллион, касаба уюшмалари бюджетидан эса 153 миллион сўм миқдорида маблағ сарфланди.

Шундай қилиб 2002 йилнинг мактаб таътили даврида пойтахт меҳнаткашларининг фарзандларини соғломлаштириш ва дам олиш ишларини ибратли ташкил этганлиги ва олган мажбуриятларини муваффақиятли бажарганликлари учун 7 та стационар болалар соғломлаштириш оромгоҳларининг жамоалари, яъни «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмасининг «Автомобилчи», «Ўздавсувлойиҳа» институтининг «Ширин булоқ», Ўзбекистон Республикаси Президенти девони Ишлар бошқармасининг «Семурғ», «Тошшаҳаргазтаъминоти» шўъба корхонасининг «Зангори олов», «Алгоритм» очиқ акционерлик жамиятининг «Алгоритм», «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компаниясининг «Фазогир Гагарин», «Ўзбеккосмос» давлат агентлигининг «Қизил сой» оромгоҳлари шаҳар Кенгашининг дипломлари ва ҳар бири 100 минг сўм миқдоридаги пул мукофоти билан тақдирланди.

ЁШЛАР — КЕЛАЖАГИМИЗ

Таълим жараёнининг самарадорлигини ошириш, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар, бозор иқтисодиёти талабларига мос, етуклик мезонларига тўла жавоб бера оладиган, кадрларни тайёрлаш вазифаси Педиатрия тиббиёт институти раҳбариятининг диққат-эътиборидадир. Бугунги кунга келиб тиббий-биологик фанларнинг деярли барчаси ва кўпгина клиник фанлар бўйича ўзбек тилида дарсликлар, амалий ва ўқув қўлланмалар яратилган.

Зарур шароитлар яратилмоқда

Институтда иқтидорли ёшлар билан ишлаш бўйича вужудга келтирилган шарт-шароитлар талабаларнинг янги истеъдод ва қобилиятларини намоён қилишларига кенг йўл очиб бермоқда. Институтимизда атоқли олимлар номидаги стипендиялар ва халқаро ҳамкоримиз Жанубий Кореянинг Ёнсей университети стипендияларининг жорий этилганлиги олий таълим нуфузини ошириш йўлида қўйилган яна бир муҳим қадам бўлиб хизмат қилади.

Тафаккур қасри — кутубхоналар фаолиятини жонлантиришга катта аҳамият берилмоқда. Жумладан, институт кутубхонасида янги ўқув зали ташкил этилиб, замонавий тарзда жиҳозланди. Бу ўқув залида 4 та компьютер ишламоқда, Интернетдан фойдаланиш 20 соатга узайтирилди. Худди шундай 50 ўринли илмий-ўқув зали талабалар шаҳарчасида фойдаланишга топширилган.

Кутубхонага тиббиёт соҳасининг 31 йўналиши бўйича 33 нусхада лазерли дискетларнинг «Виртуал кутубхонаси» сотиб олинган ҳамда мультимедия, электрон, лазерли дисклар, кассеталар бўлими ташкил этилган. Илмий ўқув залида 9 мингдан ортиқ чет эл тиббиётининг адабиётлари ва журналлари мавжуд. Шу билан бирга алоҳида «Бадиий адабиётлар» бўлимида 10 мингга яқин китоблар бўлиб, илмий ходимлар ва талабалар улардан фойдаланиб келмоқдалар.

Ёшларни миллий истиқлол руҳида тарбиялаш ҳозирги даврнинг муҳим талабларидан ҳисобланади. Талабаларнинг бўш вақтларини унумли ўтказишлари учун кутубхонада турли анъана ва байрамларга бағишланган кўргазмалар ташкил қилинади.

Институт миқёсида таниқли ёзувчи ва шоирлар, фан арбоблари, сиёсатшунослар, диний ташкилот арбоблари ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари билан ўтказилаётган учрашувлар талаба ёшлар дунёқарашини кенгайишида муҳим аҳамият касб этмоқда. Маънавият ва маърифат жамоатчилик Кенгаши аъзолари ҳамкорлигида маънавий-маърифий тадбирларнинг юксак савияда ўтиши таъминланмоқда.

Институт миқёсида бир йилда тўрт маротаба илмий-амалий «Педиатр» журнали чоп этиб келинмоқда. Институт ҳаётини акс эттирувчи «Педиатр» газетаси ҳар ойда кўп нусхада чоп қилиниб, унда ходимлар ва талабалар турли мавзулардаги мақолалари билан қатнашмоқдалар.

Институт ходимлари ва талабаларнинг жисмоний тарбия билан шуғулланишлари уларни чиниқтиради, соғлиқларини мустаҳкамлайди, олган билимларини ўзлаштиришга ёрдам беради. Олий ўқув юртимизда фаолият кўрсатаётган спорт клубидаги шахмат-шашка, волейбол, баскетбол, футбол, стол тенниси бўйича мусобақаларда талабалар билан биргаликда ходимлар ҳам фаол иштирок этмоқдалар. Талабалар институт, туман, шаҳар ва мамлакат миқёсидаги спорт мусобақаларида муваффақиятли қатнашиб фахрли ўринларни қўлга киритмоқдалар. Жисмонан соғломлик — маънавий баркамоллик пойдеворидир.

Олий ўқув юртлари ёшларни тарбиялашда доимо маънавият маскани бўлиб хизмат қилмоқда. Бу даргоҳни битирган талаба ёшлар нафақат етук мутахассис, шу билан биргаликда дунёқараши кенг, маънавий олами бой инсонлар бўлиб етишади.

А. МАННОНОВ,
Тошкент Педиатрия тиббиёт институти касаба уюшма қўмитасининг раиси, профессор.
Н. МАМАТОВА,
Тошкент Педиатрия тиббиёт институти маънавият ва маърифат бўлими бошлиғи.

ТАРМОҚ ҚЎМИТАЛАРИДА

ЖАМОА ШАРТНОМАСИ АСОСИДА

Меҳнат аҳлининг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ҳамда қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилиш касаба уюшмалари фаолиятининг устувор йўналиши ва мазмун-моҳиятини белгилайди. Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшмаси шаҳар қўмитаси тасарруфидаги Собир Раҳимов тумани дезинфекция станциясида 64 нафар ходим туман аҳлининг саломатлигини муҳофаза қилиш борасида меҳнат қилмоқдалар. Бу ерда шифокорларнинг ижтимоий манфаатларини ҳимоя қилиш, меҳнат қилиш учун қулай шарт-шароитлар яратиш мақсадида қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Бу борада маъмурият билан касаба уюшмаси қўмитаси ўртасида 2001-2003 йиллар учун муҳим юридик ҳужжат — жамоа шартномаси тузилиб, шу асосда ходимлар ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилинмоқда. Ҳозирги кунда корхона ходимларига ҳақ тўлаш бригада пудрати асосида олиб борилмоқда. Ходимлар меҳнатига яраша мукофотланади ҳамда рағбатлантирилади, моддий манфаатдорлик эса, шубҳасиз, ишнинг самарадорлигига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Корхонада ички меҳнат тартиби мавжуд бўлиб, ходимлар мазкур қоидаларга биноан меҳнат қилмоқдалар.

Корхона меҳнат аҳлининг иш жойларини яхшилаш мақсадида икки миллиондан зиёд маблағ сарф қилинган ҳолда бино қайтадан таъмирланди.

Ходимларга йил мобайнида овқатланиш, дам олиш учун зарур шарт-шароитлар яратилган. Шунингдек, дезинфекция станцияси ходимларига биринчи тез тиббий ёрдам бериш учун алоҳида хона ажратилиб, керакли дори-дармонлар билан таъминланган.

Тегишли шароитга эга бўлган хонада ўқув машғулотлари, семинарлар ўтказилмоқда, тажриба алмашинмоқда.

Маъмурият ва касаба уюшма қўмитаси жамоа шартномасига кўзда тутилган имтиёзларни бажара бориб, қўшимча кафолатларни киритмоқдалар. Жамоа шартномасига биноан ходим меҳнат таътилига чиққанда соғлиғини тиклаш учун унга бир ойлик маоши миқдорида ёрдам пули берилмоқда. Шифохонада ётган кўп болали, кам таъминланган ходимларга иш берувчи томонидан моддий ёрдам кўрсатилмоқда. Пенсияга чиқаётган ходимларга бир ойлик маош миқдорида моддий ёрдам бериш режалаштирилган. Барча ходимлар шаҳардаги жамоат транспортида бепул юришлари учун йўл чипталари билан таъминланган.

Шунингдек, ҳамма ходимларга бепул сут, совун, махсус кийим-бош, пойабзал ва шахсий ҳимоя воситалари берилади.

Тўй маросимлари ва маъракаларда ходимларга моддий ёрдам кўрсатилмоқда. «2002 — Қарияларни қадрлаш йили» муносабати билан 16 нафар фахрийларга Хотира ва қадрлаш кунига бағишланган тадбирда қимматбаҳо совғалар ҳадя этилди. Кексаларнинг меҳнат таътилларига пули тўланадиган 3 кунлик таътил қўшиб берилмоқда. Зеро, инсоннинг кўнглини равшан этиш, кексаларнинг дуосига сазовор бўлиш бағоят савобли иш бўлиб, бундай хайрли иш йўлидаги меҳнат кишига куч-қувват бағишлаб, иш ҳам унумли бўлади.

Шоҳида ҲАКИМОВА,
Собир Раҳимов туманидаги дезинфекция станцияси касаба уюшма қўмитасининг раиси.

КЎРИК-ТАНЛОВ ҒОЛИБЛАРИ

Аёллар ва ёшларнинг маънавий-маданий савиясини юксалтириш, дунёқарашини янада кенгайтириш, уларни ватанпарварлик, кексаларга ҳурмат руҳида тарбиялаш, ҳуқуқий ва иқтисодий билимларини ошириш, бой тарихий меросимиз ҳамда Мустақил Ўзбекистон тарихини ўрганиш мақсадида ёқилғи-энергетика, геология ва кимё саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси раёсатининг қарорига асосан тармоқ ходимлари, Тошкент шаҳар қўмитаси тасарруфидаги корхона ва ташкилотларда «Она ва бола» анъанавий II Республика кўрик-танлови ўтказилди. Яқинда «Ўзбекэнерго» давлат акционерлик компаниясининг катта залида кўрик-танловнинг иккинчи босқичи бўлиб ўтди. Жойларда ғолиб чиққан 20 нафар она ва бола «Фарзанд камоли — Ватан жамоли» шиори остида иккинчи босқичда иштирок этдилар.

Ушбу тадбир ғоят катта тарбиявий аҳамиятга эгалиги, долзарблиги билан ҳам эътиборга лойиқдир.

Учта турдан иборат бўлган беллашувлар мазмун-моҳияти билан ягона мақсадга йўналтирилиб, ўзаро уйғунлашган. Жумладан, биринчи босқич — танишув деб номланиб, она ва бола иши, ўқиши, касби, оиласи ва авлодларининг шажараси ҳақида сўзлаб беришди.

Ватан оиладан бошланади деганларидек, кейинги босқичда мустақил Ўзбекистон тарихи, Асосий Қонун Конституциямиз ва миллий анъаналар, қадриятлар ҳамда буюк алломалар тўғрисида она ва боланинг билимлари синовдан ўтказилди.

Кейинги босқич — уй вазифаси бўлиб, унда эркин мавзу бўйича ҳар бир она ва бола эзгулик ҳамда адолатга ундовчи, разиллик ва адоватни фош этувчи воқеалардан, шунингдек оила ҳаётидан кичик бир саҳна кўринишини намойиш этдилар. 1-7-синфларда таълим олаётган болажонларнинг илмга чанқоқлиги, ота-онаси, боболарига, улуғ Ватанимизга чексиз меҳр-муҳаббати, буюк ўтмишга чуқур ҳурматини самимий чеҳраси, беғубор кўзларидан кўриб киши ғоят қувонади ва келажагимиз ишончли қўлларда эканлигига қатъий ишонади.

«Ўзтрансгаз» акциядорлик компаниясининг Зирабулоқ магистрал газ қувурлари тармоқ ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли болалар боғчасининг мураббийси Дилдора Бозорова ва Нурмуҳаммад Бозоров кўрик-танлов ғолиби бўлдилар. «Тошкент лок бўёқ заводи» қўшма корхонаси муҳандис-технологи Саломат Абдусатторова ҳамда Саидолимжон Абдусатторов фахрли иккинчи ўринни, «Маишийкимё» қўшма корхонаси муҳандиси Зулфия Тўрахонова ҳамда Саида Тўрахонова ҳурмат шоҳсупасининг учинчи поғонасини эгалладилар. Зафар қозонганлар ҳамда совриндорлар эсдалик совғалари билан тақдирландилар. Кўрик-танлов ғолиби декабрь ойида Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтадиган якуний босқичда иштирок этади.

Ботир АШУРБОЕВ,
Ёқилғи-энергетика, геология ва кимё саноати ходимлари касаба уюшмаси шаҳар қўмитаси ташкилий ишлар бўлимининг мудири.

АНЖУМАНЛАР

Баҳс-мунозарали ўтди

Республикаси Фанлар академиясининг тарих институти билан Темурийлар тарихи Давлат музейи ҳамкорлигида академик Яҳё Ғуломов номидаги «Ўзбек халқи ва давлатчилиги тарихи» республика илмий анжумани бўлиб ўтди.

Темурийлар тарихи Давлат музейида бўлиб ўтган, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ҳамда ўқув юртларидан келган етакчи ва ёш тарихчи олимлар қатнашган ушбу семинар «Ўзбекистон тарихи хрестоматияси»нинг тайёрланган биринчи жилди муҳокамасига бағишланди. Унда Д. Алимова, А. Аҳмедов, Ю. Бурьяков, И. Жабборов, Б. Матбобоев, Р. Сулаймонов, Ш. Камолиддин ва бошқа қатор олимлар ўз маърузалари, илмий чиқишлари билан қатнашдилар.

Ушбу мавзу семинарда атрофлича муҳокама қилиниб, баҳс ва мунозарали ўтди. Хрестоматиянинг биринчи жилдини тайёрлашда катта меҳнат амалга оширилганлигини таъкидлаш билан бир қаторда, уни илмий-услубий жиҳатдан такомиллаштиришга қаратилган танқидий фикрлар, таклифлар ҳам билдирилди.

Ҳасан АБДУНАЗАРОВ

КЕЛАЖАГИМИЗ ВА ЭКОЛОГИЯ

Халқаро «Экосан» хайрия жамғармасининг атроф-муҳит муҳофазаси, аҳоли саломатлигини сақлаш борасида олиб бораётган ишлари ҳар томонлама ибратли бўлмоқда. Жамғарманинг шаҳар бўлими томонидан жойларда олиб борилаётган тадбирлар ҳамда танловлар ҳам ўз самарасини бермоқда.

Айни кунларда шаҳримиз туманларидаги барча мактабларда халқаро «Экосан» жамғармасининг шаҳар бўлими ҳамда шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси ташаббуси билан «Келажагимиз ва экология» деб номланган кўрик-танлов ўтказилмоқда. Шаҳримизда анъанага айланиб қолган ушбу кўрик-танлов етти йилдан буён мунтазам ўтказиб келинмоқда. Ушбу танловда асосан мактаблар ўқувчилари ўзаро беллашиб, ўқувчилар деворий газеталари, нишонлар, қўшиқ, шеър, табиатни асраш, муҳофаза қилишга доир чиқишлари билан қатнашадилар. Унга шаҳримиздаги ҳамма мактаблар жалб қилинган бўлиб, ҳозир танловнинг иккинчи босқичи давом этмоқда.

— Танловнинг асосий шартлари асосан мактаблар тозалиги, ободончилиги, экологик хонани жиҳозлаш, мактабда санитария-гигиена аҳволи, ўқувчиларнинг экологияга доир ижодий ишлари, экологик кичик лойиҳаларни тайёрлашдан иборат, — дейди Халқаро «Экосан» жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими директори Шоира Иброҳимова. — Айни кунларда муваффақиятли ўтказилаётган танловда Сергели туманидаги 264, Шайхонтоҳур туманидаги 98, Собир Раҳимов туманидаги 249, Мирзо Улуғбек туманидаги 148-мактаблар ғолиб деб топилдилар. Энди ғолиб мактаблар танловнинг учинчи шаҳар босқичида иштирок этадилар.

Танлов ғолиблари жамғарма томонидан муносиб совғалар билан тақдирландилар.

Дилором ИКРОМОВА

САНЪАТ

Яқинда Ўзбекистон Давлат консерваториясида Мюнхен камер оркестрининг концерти бўлди. Ушбу концерт Марказий Осиё бўйлаб сафар доирасида Гёте институти томонидан Ўзбекистон Маданият ишлари вазирлиги кўмагида ташкил этилди. Оркестр 50 йил олдин ташкил топган бўлиб ўзига хос ижодий йўлни танлаган.

Тошкентда Мюнхен оркестри

Оркестр АҚШ, Канада, Япония, Европа мамлакатлари ва МДҲда концертлар берган. Концертда янграган Моцарт, Гумел, Бах ва бошқа машҳур бастакорларнинг мумтоз мусиқа асарлари тошкентлик санъат ихлосмандларини хушнуд этди. Оркестрнинг бой репертуари томошабинларга ўтмиш ва келажак ўртасидаги алоқадорликни ҳис этишга ёрдам беради.

Гулчеҳра ДУРДИЕВА

«Сўғдиёна»нинг ҳисобот концерти

Ҳозирда ҳар бир соҳада бўлгани каби санъат соҳасида ҳам янгиланишлар жараёни юз бермоқда. Хусусан, янги-янги ансамбллар ташкил этилиб, ўз томошабинлари кўнглини хушнуд эта бошлади. «Сўғдиёна» миллий чолғу оркестри ҳам Истиқлол меваси сифатида бундан 10 йил муқаддам ўз фаолиятини бошлаган эди.

Шу йиллар мобайнида мазкур ижодий жамоа санъат шинавандалари ҳузурида кўп марта бўлиб, ранг-баранг репертуарлари билан улар кўнглини хушнуд этди, кўплаб гастрол сафарлари уюштириб ўзбек санъатини дунёга кўз-кўз қилди.

Яқинда Ўзбекистон Давлат консерваториясида «Сўғдиёна» миллий чолғу оркестрининг ҳисобот концерти бўлиб ўтди. Мазкур ижодий жамоанинг 10 йиллиги муносабати билан ташкил этилган ушбу концертда ранг-баранг мусиқа асарлари янграб санъат шинавандалари кўнглини чоғ қилди.

(Ўз мухбиримиз)

Ўз-ўз ўрганиб доно бўлур...

● Мардлик қалбнинг буюк фазилатидир; кимдаки шу фазилат бор экан, у ғурурланса арзийди.

● Мардлик одамларни хатарли дақиқалардан ажойиб ишларга ундовчи фазилатдир.

● Хатарни қўрқмай бартараф этиш эмас, балки уни юзма-юз қарши олиш мардликдир.

● Давлатингдан айрилсанг кўп нарсани йўқотмайсан, номусингдан айрилсанг — кўп нарса йўқотасан, мардлигингдан айрилсанг — ҳамма нарсангни йўқотасан.

● Луқмони Ҳаким ўз ўғлига айтади: «Қариндош-уруғлардан алоқангни узма, ўйлаб иш тут. Одамларни ғийбат қилма, одамлар ёмон ишга бош қўшса уларга қўшилма. Шошилиб иш тутма, бойлик деб ўзингни ғам-қайғуга ташлама. Ўз қадрини билмаган одамдан яхшилик умид қилма.

Ўтиришларда ўз жойингни бил, одамларнинг сўзига қулоқ сол, одамлар сўраса гапир, ўзингдан улуғлар олдига тушиб юрма, одамлар ичида бошингни қуйи солиб ўтирма, ўнгу чапга қарайверма, меҳмонлар олдида бировга ўшқирма, меҳмонга эса иш буюрма. Маст ва девона одамлар билан ҳамсуҳбат бўлма. Бекорчи одамлар билан кўчада ўтирма.

Ўз фойдангни ўйлаб обрўйингни тўкма. Ўзига бино қўювчи такаббурлардан бўлма. Ҳусуматдан узоқ бўл, сенга иш буюрсалар бажар, ваъда қилсанг, албатта уни уддасидан чиқ. Ҳеч кимни ранжитма.

Ҳикоят: зўравонлик камарини белига боғлаб, ўзига ўнта келадиган чигирткани кўтариб кетаётган бир чумолини кўрдилар. Таажжуб билан айтдилар:

— Бу чумолини кўринг, шу қадар кучсиз бўлгани ҳолда бунчалик оғир юкни ташимоқда.

Чумоли бу сўзни эшитиб кулди ва:

— Мардлар юкини гавда қуввати ва тан салобати билан эмас, ҳиммат кучи ва бирлик билаги билан ташийдилар, — деди.

Байт:

Агар доно бир иш чиқмаса дунёда донодан,
У нодонлар билан тенг ўтса мумкин ушбу дунёдан.

● Оқилона иш тутиш учун биргина ақлнинг ўзи камлик қилади.

● Донишманд — баққолнинг дўконига ўхшайди, борини индамайгина кўрсатади — қўяди; нодон эса лашкар ноғорасининг ўзи: овози баланду, ичи бўм-бўш ва ғариб.

● Оқил билан телба ўртасидаги бутун айирма шундаки, оқил одам доимо фикрлагани фикрлаган, аммо кам гапиради, телба-нодон одам эса доимо гапириб, ҳеч вақт ўйламайди. Оқил одамнинг тили ҳамиша фикрининг измида; телба-нодонда бўлса бунинг акси. Оқил одамнинг тили тафаккурнинг тилмочи, телба-нодоннинг тили эса гап ташувчи ва ғийбатчидир.

● Фақат нодонларгина кулмай яшайдилар.

● Ҳақиқатга асосланган истеҳзо қалбга наштардек санчилади.

Ҳикоят: кўр киши қоронғу кечада қўлида чироқ, елкасида кўзача билан йўлда кетмоқда эди. Эзма бир одам йўлда унга йўлиқиб, деди:

— Эй нодон, сенинг учун кеча-кундузнинг фарқи йўқ, ёруғлик билан қоронғулик баб-баравар-ку, чироқнинг нима фойдаси бор?

Кўр киши кулиб айтди:

— Бу чироқ ўзим учун эмас, сенга ўхшаган кўнгил кўзи кўр бехабарлар учундир, токи менга урилиб, кўзачамни синдириб қўймагайсан.

● Инсон ҳамма орзусига етолмайди. Шунинг учун ўзига қараганда бечораҳолроқ бўлганларни кўриб ўз аҳволига шукр қилиши ақллилик аломатидир.

Ривоят: бир вақтлар бир одам йўлда яёв кетар экан, ўз-ўзига:

— Бу ерда, бу саҳрои биёбонда мендан ожизроқ, бечорароқ, паришон яна ким бор? — деб йиғлади.

У ердан ўтиб кетаётган, устига юк ортилган эшак бу дардман одамнинг сўзини эшитиб унга:

— Эй ақлсиз одам! Нега ҳолингдан бундай шикоят қиласан? Оллоҳга шукр этиб йўлингда кетавер. Эшакка минмагансан, аммо мен каби юк остида эмассанку! Ҳолингга шукр қилиб кетавер, — деди.

● Доно билан сўзлашганда камгап бўл.

● Яхши гапириш учун етарли ақлга, сукут сақлаш учун етарли мулоҳазага эга бўлмаслик бахтсизликдир.

● Яхши суҳбатдош бўлишнинг фақат бир усули бор. Бу диққат билан тинглай билишдир.

● Тинглашда биринчи, гапиришда эса охиргиси бўл.

● Агар жоҳиллигим намоён бўлмасин десанг, ўзгаларни эътибор билан тингла.

ҚИССА. Мавлоно Сайфий Саройи «Гулистони бит туркий»да ушбу ҳикматни ҳам айтиб ўтганлар. Ҳакимлардан бири айтмиш эканки, ҳеч ким ўзича ўз жоҳиллигига иқрор бўлмайди. Аммо ул одамнинг жоҳиллиги шунда маълум бўлиб қоладики, агар бир киши сўз бошласа унинг сўзи тамом бўлмасдан туриб, ўша жоҳил ўртага тушиб сўзлай бошлайди. Бу эса — жоҳиллик, жаҳл аломатидир.

Ҳикматдан маълум бўладики, суҳбат чоғида сўзловчининг сўзларига диққат билан, сабр ва тоқатли бўлиб қулоқ солмоқ керак экан. Чунки ҳар кимнинг сўзида ҳам ўрнак олса бўладиган фикр бўлиб, ундан фойдаланган мақсадга мувофиқдир.

Байт:

Оқиллар наздида сукут сақлаш одобдур,
Лек савол ташлаганда сўз демоқ ижобатдир.

● Парҳезгарда уч фазилат бор: ёмонлар билан бирга ўтиришдан сақланади, ғийбат ва ёлғондан узоқ юради, ўзи шубҳаланган нарсаларни ҳаром ҳисоблаб, шубҳаси тарқалмагунча уларга яқинлашмайди.

● Бағритошда уч аломат бор: заифларга раҳм қилмайди, озга қониқмайди, ҳар қанча насиҳат берсалар қабул қилмайди.

● Вафолик кимсада уч фазилат бор: ибодат, садақа ва (ўзгалар) гуноҳини яширади — шуларнинг ўзи унинг сидқидиллигидан нишонадир.

● Фосиқда уч аломат бор: бузуқликни севади, ўзгаларга зиён-заҳмат етказади, ҳақ йўлдан юрмайди.

Байт:

Оғзига келганин демак нодоннинг иши,
Олиға келганни емак ҳайвоннинг иши.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

№ 9 (128) Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг иловаси

Аниқ режа асосида

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси ўз иш фаолияти жараёнида Ўзбекистон Республикасининг «Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонуни ва Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг Низомига мувофиқ давлат нозирлари иштирокида жойларда текширишларни олиб бормоқдалар.

Ана шундай текширишлардан бири «Тошшаҳарйўловчитранс» Давлат уюшмасига қарашли очиқ турдаги «2-автокомбинат» акциядорлик жамиятида ҳам ўтказилди. Текширув пайтида корхонада атроф-муҳит муҳофазаси борасида амалга оширилаётган ишлар, экологик тозалик юзасидан аниқ режалар асосида олиб борилаётган тадбирлар ўз самарасини бераётганлиги аён бўлди.

Корхонада автоуловларни таъмирлаш учун устахоналар мавжуд. Уларга ёнилғи қуйиш, автоуловларни ювиш шохобчалари, автоуловлардан чиқаётган зарарли моддаларни текширадиган ва техник назоратдан ўтказадиган бўлимлар мавжуд. Техник назорат бўлимида автоуловлар текширувдан ўтказилгандан сўнг рўйхат дафтарига ёзиб борилади ва йўловчилар хизматига чиқиб кетаётганда углерод оксидининг атмосферага ҳавосига чиқиши текширилади.

Шуни айтиш керакки, корхонадаги ифлослантирувчи моддаларни ҳавога чиқариб юборувчи манбалар сони еттитадир. Ифлослантирувчи моддаларни атмосфера ҳавосига юборувчи манбалар учун меъёрий ҳужжатлар рўйхати ишлаб чиқилган. Шунингдек атмосфера ҳавосини зарарли моддалар билан ифлослантирилишининг олдини олиш ва камайтириш борасида бир қатор тадбирлар режаси ҳам ишлаб чиқилган. Уларнинг бажарилиши эса ўз натижасини бермоқда.

Маълумки, корхона тасарруфидаги 36 та фойдаланишга яроқсиз ва ишлатилиши зарар келтирадиган автоуловлар ҳисобдан чиқарилганда зарарли чиқиндиларнинг бир йилги чиқиндиси 2,6 тоннага камайган. 15 та двигателнинг тўла таъмирланиши натижасида атмосферага чиқадиган заҳарли моддалар миқдори жорий йилда 2,3 тоннага пасайган. Деталлар ва автоулов ёнилғи сарфлаш тизимининг таъмирлаш сифатини ошириш натижасида атмосфера ҳавосининг ифлосланиши 1,1 тоннага камайган.

Хуллас, юқорида келтириб ўтилгандек, аниқ режалар асосида амалга оширилаётган ишлар ўз самарасини бераяпти. Сўзимизнинг якунида корхонада экологик бурчак ташкил этилгани, ҳар ойда бир марта ўтказиладиган экологик тадбирлар ҳам ҳаммада қизиқиш уйғотаётганлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз.

М. УМАРОВА,
давлат нозири.

ПОКИЗАЛИК

Ҳамза тумани ободонлаштириш бошқармаси ходимлари томонидан атроф-муҳит мусаффолигини сақлаш борасида олиб борилаётган ишлар ҳам диққатга сазовордир. Келинг, аниқ далилларга мурожаат этайлик.

Кўз қувнайди

Туман ҳудудидаги кўчалар ва хиёбонларни ораста қилиш, хиёбонларга гул кўчатлари ўтқазиш, ариқларни тозалаш сингари ишларда аҳолининг кенг иштирок этиши ўз маҳсулини бермоқда. Буни жорий йилда бу ерда кенг кўламда олиб борилган ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларидан ҳам яққол кўриш мумкин. Туман ҳудудидаги Охунбобоев, Қаюмов, Мусахонов, Шаҳрисабз, Шолохов, Ғуломов кўчаларидаги мавжуд 38 туп қуриган дарахт олиб ташланди. Иззат, Лисунов, Алимкент, Жарқўрғон, Фарғона йўли, Паркент кўчаларида 2200 та дарахтга шакл берилди. Ҳ. Абдуллаев, Элбек, Мусахонов, Қаюмов, Шолохов, Лисунов, Шаҳрисабз, Охунбобоев, Паркент кўчаларидаги 51 минг квадрат метр майсазор ўрилиб тозаланди. Тумандаги бир қанча кўчаларга 33 мингдан зиёд гул ўтқазилди.

Ўтган вақт мобайнида туман ҳудудидаги кўчаларда ирригация тармоқларини ва кўприкларни жорий таъмирлаш ишлари ҳам олиб борилди. Бу ишлар айниқса Мустақиллик байрамини нишонлаш арафасида кенг авж олдирилди. Байрамолди тадбирларида тумандаги 22 та кўчада тозалаш ишлари бажарилди. Байрам муносабати билан кўчаларга 8500 та турли хилдаги турфа гуллар ўтқазилди.

Туман ҳудудининг санитар ҳолатини яхшилаш, экологияни мусаффолаштириш мақсадида майдонларни супуриб-сидириш, йиғилган чиқиндиларни, шох-шабаларни шаҳар ташқарисига олиб чиқиб кетиш ишлари ҳам жадвал асосида амалга оширилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, туманда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш борасида амалга оширилаётган ишларнинг самарасини кўрган кишининг кўзи қувнайди.

Т. ҲОЖИЕВ,
Ҳамза тумани ободонлаштириш бошқармасининг бошлиғи,
О. ШАМСИМУҲАМЕДОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг нозири.

НАЗМ

Дўстга зор этма мани

Илоё, феъли озор этма мани,
Эл аро беэътибор этма мани,
Яхши кунга интизор этма мани,
Кўйи ишқда хор, зор этма мани,
Тез кетар омадга ёр этма мани,
Дўстга зор, душманга хор этма мани.

Тил учида сўзламоққа йўқ раъйим,
Рост гапирмоқ энг асосий манбайим,
Машқи ижод тери ювган манглайим,
Бисмиллоҳ деб кўтарилган танглайим,
Ўтгуси умри бекор этма мани,
Дўстга зор, душманга хор этма мани.

Ришват олсанг билдирур қўл қалтираб,
Жонсарак, толгай кўзинг ҳар ён қараб,
Қувмадим бойлик кетидан ҳансираб,
Кўзни олгай зару дурлар ялтираб.
Бедаво дардга дучор этма мани,
Дўстга зор, душманга хор этма мани.

Борки умрим қолдирарман яхши ном,
Чарчамасман, чарчагайдур субҳу шом,
Шеърларимда учраса гар фикри хом,
Асло лойиқ кўрмагайлар эҳтиром,
Ёзгани дардсиз қатор этма мани,
Дўстга зор, душманга хор этма мани.

Асли ният тан сиҳатлик бўлса бас,
Соғ одамга роҳати дил соф нафас,
Тўлғоғим бор мисраларда билмас кас,
Бандадурман куй гадоси, шеърпараст,
Сўзи ёлғон беқарор этма мани,
Дўстга зор, душманга хор этма мани.

Паст одамга ундан ҳам паст бўлмагум,
Англадимми, йўлига қаст бўлмагум,
Кор-хайрга ожизи даст бўлмагум,
Нуриддинман, мақтовдан маст бўлмагум,
Бемаҳал азми мазор этма мани,
Дўстга зор, душманга хор этма мани.

Нуриддин АМИНЖОН

ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ

ТАБАРРУКЛИК МЕЗОНИ

Шайхонтоҳур туманидаги «Янги шаҳар» маҳалласида истиқомат қилувчи Ғуломжон Жаҳонгировни ҳамма бирдек ҳурмат қилиб, ёшлар «отахонимиз», кексалар «меҳрибонимиз», дея эъзозлашади. Ёши етмишдан ошган бу нуроний инсон эсини танибдики, ўзгаларга яхшилик қилишни ўзининг виждоний бурчи дея ҳисоблаб келади.

«Янги шаҳар» тумандаги энг йирик маҳаллалардан ҳисобланади. Шунга қарамасдан, маҳалладошларнинг бир-бири билан иноқ-аҳиллиги, меҳрибончилиги ҳамда ободончиликка эътибори жиҳатидан намуналилиги ҳар қанча мақтовга арзигуликдир. Айниқса, бу ерда табаррук қарияларнинг ибрати ёшлар ҳурматига сазовор бўлмоқда. Бу борада Ғуломжон Жаҳонгировнинг алоҳида ўрни бор. У ибратли турмуш тарзи билангина эмас, маҳалланинг жонкуяр фаоли сифатида ҳам эл ҳурматини қозонмоқда. Ғуломжон Жаҳонгиров фаолликни унвон эмас, масъулиятли вазифа деб тушунади ва республика автомобиль ва дарё транспорти агентлигида масъул лавозимда ишлаши ҳамда фахрийлар кенгаши раислигига қарамасдан маҳалладошлари юмушига доимо сидқидилдан киришади. Унинг маҳалла аҳли учун қилган саъй-ҳаракатларини санаб адоғига етиш қийин. Шунинг учун мисол тариқасида улардан айримлари ҳақида сўзлаб ўтишни лозим топдик.

Бундан бир неча йил бурун маҳалладошлари Ғуломжон отадан телефон муаммосини ҳал этиб беришини илтимос қилишди. Шундан кейин Ғуломжон отанинг саъй-ҳаракатлари бошланди. Унинг шундай одати борки, киришган ишини ниҳоясига етказмагунича кўнгли таскин топмайди. Ниҳоят, икки ойдан кейин юздан ортиқ хонадон телефонли бўлди. Маҳалланинг ташландиқ ҳолга тушиб қолган кўчаларининг асфальтланишида, оқава сув қувурлари ётқизилишида, хонадонларга табиий газ ўтказилишида ҳам бу кишининг катта ҳиссаси борлигини мароқ билан таърифлашади. Айниқса, у кишининг саъй-ҳаракати билан алмаштирилган янги симёғочлар шинам кўчаларга алоҳида чирой бағишлаб турибди. Ғуломжон Жаҳонгиров ҳамон йигитлардек бардам, маҳалла юмушларида фаол. Биз ундан бундай фазилатни қаердан ўрганганини ҳақида сўрадик. Отахон нурли чеҳрасига ярашиқли жилмайиш билан жавоб қайтарди:

— Менга бу борада отам Жаҳонгирхон Ҳасанхон ўғли ибрат бўлган. Отам ўз даврининг саводхони, мулойим табиатли, ўзгаларга мунис-меҳрибон киши эдилар. Бирор кимсага нафлари тегса ўзларича қувониб юрардилар. Аммо яхшиликларини сира ҳам писанда қилмасдилар.

Ҳа, ота-боболаримиз оталар хизмати фарзандлар учун ибрат деб бежиз айтмаганлар. Ҳозирда Ғуломжон Жаҳонгировнинг фарзандлари оталари ибратини давом эттиришиб, эл-юрт хизматига беминнат камарбасталик қилишмоқда.

Мурод ПАРПИХЎЖАЕВ,
СУРАТДА: (ўнгдан биринчи) Ғуломжон Жаҳонгиров маҳалладошлари даврасида.

Ўсимлик дунёсини ҳимоялайлик

Атрофимизга кўрк бағишлаб турган, қараганда кўзимизни қувнатадиган яшилликларни, дов-дарахтларни асраб-авайлаш ҳар биримизнинг бурчимиздир. Лекин бу вазифа ҳамма жойларда кўнгилдагидек бажариляптими?

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг нозирлари шу йилнинг 11 ойи мобайнида дов-дарахтларни асраш борасида олиб борилаётган ишларни текширдилар. Нозирлар 3 та уй-жой мулкдорлари ширкатларини — «Чилонзор-19», «Ободлик-коммунал», «Файз-коммунал» ширкатларини текширганларида баъзи бир шахслар томонидан ўзбошимчалик билан кўм-кўк дарахтларнинг кесиб ташланганлиги ҳолларини аниқладилар. Ушбу ҳолатлар юзасидан ширкат раислари Х. Маҳмудов, Р. Сулаймонова ва Н. Рустамовларга тегишли ҳужжатлар тўлдириб кўрсатганларида улар ўз вазифаларига масъулиятсизликлари туфайли йўл қўйган бу ишларини тасдиқлашдан бош тортганлар. Қўмита шу материаллар юзасидан Тошкент шаҳар хўжалик судига мурожаат этди. Даъво аризаларимиз ўз тасдиғини топди. «Чилонзор-19» уй-жой мулкдорлар ширкати 158466 сўм, «Ободлик-коммунал» ширкати 970470 сўм ва «Файз-коммунал» ширкати 78900 сўм келтирган зарарни қўмитамиз фойдасига ундирилди. Ундирилган бу пуллар шаҳримиздаги экологик муаммоларни ҳал қилиш, кўкаламзор боғларни барпо этиш, мактаб, боғчаларда ўтказиладиган турли экологик кўрик-танловларнинг ғолибларини рағбатлантиришда фойдаланилади.

Бу ерда яна бир нарсани айтиш керакки, юқорида келтириб ўтилган уй-жой мулкдорлари ширкатларининг раҳбарлари тегишли қонунларни била туриб ана шундай камчиликларга йўл қўйганлар. Улар кесиб ташланган дарахтларнинг ўрнига ёш ниҳоллар ўтқазишни хаёлларига ҳам келтирмаганлар. Шу ўринда мен барча ҳамшаҳарларимизга мурожаат этиб, келинглар, ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб, кузги дарахт ўтқазиш мавсумида кўпроқ мевали ва манзарали дарахтларни ўтқазайлик, боғ-роғлар барпо этайлик, деб мурожаат қилмоқчиман. Токи ўзимиз ва ўзгалар, келажак авлодларимиз ундан баҳраманд бўлсинлар, яшилликдан дилимиз ва кўзимиз доимо баҳра олсин.

Ш. АБДУЖАЛИЛОВА,
нозир.

Соф ҳаво — танга даво

Маълумки, пойтахтимизда атроф-муҳит, сув ва ҳавонинг мусаффо бўлишига эътибор йил сайин кучайиб бормоқда. Бу — тушунарли, албатта. Чунки ҳар бир инсоннинг саломатлиги юқоридаги омилларга боғлиқдир.

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси ходимларининг ўтказаётган текширишлари атроф-муҳит ва сув ҳамда ҳавонинг мусаффо бўлишини унутиб қўяётган жойлар мавжудлигини кўрсатмоқда. Шаҳримиз кўчаларидан ўтар эканмиз, баъзан аҳоли зич жойларда, чиройли кўчаларнинг ҳуснига доғ бўлиб тушаётган чиқинди уюмларига дуч келмоқдамиз. Бу нарса айниқса баъзи маҳаллаларда, кўп қаватли уйларнинг олдида кўзга ташланмоқда. Хазонларни тўплаб уларни ёқаётганлик ҳолларига нима дейсиз?! Ахир бу нарса инсон саломатлиги учун кони зарар-ку.

Маълумки, юқоридагидек кўнгилсиз ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси нозирлари жойларда бажариладиган ишлар режасини тайёрлаб, шаҳардаги барча туман ҳокимликларига, туманларнинг ободонлаштириш бошқармаларига юборган эдилар. Ушбу ҳужжатда атмосфера ҳавосининг ифлосланиши натижасида аҳоли ўртасида бронхит ва турли аллергик касалликларнинг зўрайиши алоҳида таъкидлаган эди. Ана шундан келиб чиқиб, туманларнинг ҳокимликлари ва ободонлаштириш бошқармалари жойларда дарахт баргларини тезлик билан йиғиштириб олиш ва уларни ёқмасдан махсус чуқурларга кўмиб чиритиш вазифасини бажаришлари керак эди. Ана шу топшириқни бажариш мақсадида туманларда қатор ташкилий ишлар амалга оширилди, айрим туманлардаги барглар «Махсустранс» автомашиналарида олиб кетилиши йўлга қўйилди. Кузги хазон резги ишлари ва тадбирлар юзасидан тушунтириш ишлар олиб борилди. Лекин ҳамма жойда ҳам бу борадаги ишлар кўнгилдагидек кетяпти деб бўлмайди. Қўмита нозирлари текширув жараёнида шундай ҳолларга дуч келишдики, туманларнинг ҳудудларида жойлашган маҳаллаларнинг фуқаролари хазонларни бемалол ёқиб локайдлик кўрсатмоқдалар. Хўш, ана шундай шахсларга нисбатан маъмурий чоралар қўлланиляптими? Шу ўринда бир далилни келтириб ўтмоқчимиз. Акмал Икромов тумани ободонлаштириш бошқармаси томонидан рухсатсиз дарахтни кесганлиги ва барглар ёқилганлигига йўл қўйилгани учун бошқарма муҳандиси С. Шоюсуповга 7 минг сўм миқдорида жарима солинди.

Хуллас, чиқиндиларни олиб чиқиб кетиш, хазонларни ёқмаслик масаласи ҳозирги муҳим вазифалардан бири бўлиб турибди. Ҳамма гап ана шу вазифага масъулият билан ёндошда қолган. Агар биз табиатни асрамасак табиат ҳам бизга шафқат қилмайди. Шунинг учун ҳам ҳар биримиз она-табиатнинг мусаффо бўлиши йўлда ғайрат кўрсатишимиз керак.

О. РАҲМАТУЛЛАЕВА,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг нозири.

Анҳор каналининг шаҳримиз об-ҳавосининг мўътадил бўлишида аҳамияти катта.
Ҳаким Солиҳов олган сурат.

ТЕКШИРУВЛАР

Ким қанча жарима тўлади?

Шаҳар табиатининг мусаффолигига зарар етказаётган, атрофга зарарли моддалар чиқишига йўл қўяётган шахслар ўз қилмишларига яраша жазо олмоқдалар. Масалан:

* Масъулияти чекланган «Виза» жамиятида компрессор тагига мой тўкилганлигига йўл қўйганлиги сабабли цех бошлиғи Холбековга 13605 сўм жарима солинди.

* Очиқ турдаги «Ўқув-ишлаб чиқариш маркази» акциядорлик жамияти раҳбарининг ўринбосари О. Омонов марказ ҳудудидан чиқиндиларни олиб чиқмаганлиги учун 5 минг сўм миқдорида жарима тўлашга мажбур бўлди.

* «Ўзкейсмаш» қўшма корхонаси ҳудудида ерга мой тўкилганиги учун цех бошлиғи ўринбосари В. Ким 13605 сўм миқдорида жарима тўлайдиган бўлди.

* Тошкент электр таъминот бўлими механиги А. Абдураззоқов ҳам зарарли моддалар миқдорини текширилмаганлиги ва уни атмосферага рухсатсиз чиқариб ташлаганлиги учун 13605 сўм миқдорида жаримага тортилди.

МАҲАЛЛА

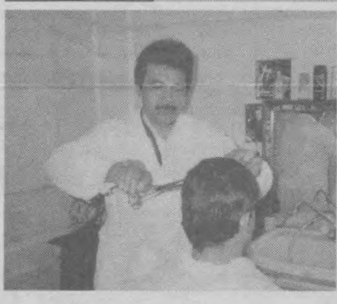

Қариялар ҳамиша эъзозда

Миробод туманидаги «Парвона» маҳалласи пойтахтимизнинг энг гавжум гўшаларидан ҳисобланади. Бу ерда истиқомат қилаётган аҳоли учун деярли барча шароитлар муҳайё. Озиқ-овқат дўкони, сартарошхона, новвойхона сингари кундалик хаётимизда фойдаланиладиган савдо-маиший шохобчалари қариялар чойхонаси айни чоғда аҳолининг турли эҳтиёжларини қондирмоқда. Шу билан бирга уларнинг сони тадбиркорлар саъй-ҳаракатлари ҳисобига янада кўпайиб бормоқда.

Бугунги кунда икки мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилаётган ушбу маҳаллада уч юз нафар қариялар яшашади. Шулардан 30 нафари кам таъминланган оилалар сифатида рўйхатга олингандир. Уларга маҳалла қўмитаси томонидан мунтазам равишда моддий ёрдам кўрсатилиб, ҳолидан хабар олиниб турилади.

«Парвона» маҳалласи оқсоқоли Жамолиддин Қодировнинг таъкидлашича, қарияларга нисбатан бу эътибор, айниқса, Қарияларни қадрлаш йили муносабати билан янада кучайтирилган. Хусусан, «Нуроний» жамғармасининг туман бўлими билан ҳамкорликда театр ва концертларга бориш учун транспортлар ташкил этилган. Шунингдек, кексаларга бир қатор халқ истеъмоли молларини арзон нархларда харид қилишлари учун яқиндан ёрдам кўрсатилаяпти. Айниқса, ушбу маҳаллада жойлашган Равшан Баҳодиров раҳбарлик қилаётган сартарошхона доимо қариялар хизматида. Уларга мунтазам равишда навбатсиз ва энг арзон нархларда хизмат кўрсатмоқда.

Усмон УСМОНОВ
СУРАТЛАРДА: маҳалла сартароши Равшан Баҳодиров иш устида; оқсоқол маҳалладошлар билан суҳбатлашмоқда.
Муаллиф олган суратлар.

СПОРТ

Бейсбол янада оммалашади

Юртимизда Мустақилликдан сўнг жисмоний тарбия ва спортнинг ривожланиши учун кенг имкониятлар очилди. Бу борада кўплаб қарорлар қабул қилинди. Илгарилари жаҳон, олимпия чемпионларимизни бармоқ билан санаш мумкин бўлса, ҳозирда уларнинг саноғига ета олмайсиз. Шунингдек, янги спорт турлари ҳам оммалашиб бормоқда.

Америкада жуда тараққий этган бейсбол спорт тури тўғрисида ҳам шундай фикрларни билдиришимиз мумкин. Ушбу спорт тури республикамизда бундан ўн беш йил муқаддам оммалаштирила бошлаган бўлса-да, сўнг узоқ вақт унга аҳамият қаратилмади. Фақат 1999 йили Ўзбекистон бейсбол федерацияси тузилиб, у жаҳон ва Осиё федерацияларига аъзо бўлганидан кейингина бейсболнинг юртимизда ривожи учун алоҳида имкониятлар пайдо бўлди.

— Бейсболчиларимиз илк бор халқаро майдонга 2001 йилда чиқишди, — дейди Ўзбекистон бейсбол федерациясининг бош котиби Рустам Абдуқодиров. — Ўтган йилнинг февраль ойида терма жамоамиз аъзолари Индонезиянинг Жакарта шаҳрида ўтказилган Осиё Кубоги баҳсларида қатнашиб, фахрли бешинчи ўринни эгаллашди. Юртдошларимизнинг ушбу нуфузли турнирдаги иштироки мутахассисларда яхши таассурот қолдирди. Ҳозирда Осиё бейсбол федерациясининг президенти жаноб Ямомато бизни ўтказилаётган барча мусобақаларга таклиф этмоқда. Насиб этса энди шу йилнинг 9-23 декабрь кунлари Таиландда бўлиб ўтадиган навбатдаги Осиё Кубогида қатнашамиз.

Яқинда Тошкент бейсбол мактабида АҚШнинг «Литлл Лиг Интернационал» (халқаро ўсмирлар лигаси) ҳамда «Уилсон» спорт анжомлари компанияси томонидан Ўзбекистон ўсмирлар лигаси учун ажратилган 5 минг АҚШ доллари қийматидаги бейсбол ўйин анжомларини топшириш маросими бўлиб ўтди. Шуни таъкидлаш керакки, 55 та бейсбол қўлқоплари, 20 та бит (чавгон) ва 300 тўпдан иборат анжомлар тўртта жамоани таъминлаш учун етарлидир.

Тадбирда сўзга чиқар экан АҚШнинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси жаноб Жон Хёрбст жумладан жаҳоннинг 138, Осиёнинг 22 мамлакатида ривожланаётган ушбу спорт тури Ўзбекистонда ҳам оммалашаётганидан, айниқса ёшлар ўртасида бейсболга қизиқиш катталигидан шод эканлигини изҳор этди ва 100 дан ортиқ давлатларда бейсболнинг тараққий этишига кўмаклашаётган Халқаро ўсмирлар лигасининг Ўзбекистондаги шохобчаси фаолият бошлаганлигини билдирди. Шунингдек, «Литтл Лиг Интернационал» ҳамда «Уилсон» спорт анжомлари компаниясига ажратган анжомлари учун ташаккур билдирди.

Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари А. Очилов, Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитасининг бош котиби М. Бобоев, Республика бейсбол федерациясининг бош котиби Р. Абдуқодировлар Ўзбекистонда бейсболнинг келгусида албатта ривожланишига ишонч билдирдилар.

Сўнг майдонга Тошкент халқаро мактабида таълим олаётган ўқувчилардан таркиб топган Америка жамоаси ва Ўзбекистон бейсбол федерацияси аъзолари бўлмиш ўзбекистонлик бейсбол усталари тушиб, қизиқарли ўйин ўтказишди.

Ўзбекистон ўсмирлар лигаси 14-16 ёшли ўсмирлар ўртасида ўзининг дастлабки расмий ўйинини келаси йилнинг февраль ойида ўтказиши режалаштирилмоқда.

(Ўз мухбиримиз)

СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон бейсбол федерациясига бейсбол анжомлари топширилмоқда; ўртоқлик учрашувидан лавҳа.
Алимурод Мамадаминов (ЎзА) олган сурат.

ФУТБОЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

90 йиллигига бағишланди

Тошкент вилояти Ўрта Чирчиқ туманидаги ТошДАУ ўқув-тажриба хўжалигида агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмалари, Тошкент вилояти қўмитасига қарашли БЎСМ футбол бўлимларининг ўқувчилари ўртасида уюштирилган турнир ўзбек футболининг 90 йиллигига бағишланиб, унда 8 жамоа ғолиблик учун кураш олиб борди. Беллашувларни кўтаринки кайфиятда ўтказган Оққўрғон туманининг Султон Сегизбоев ширкат хўжалигининг ёш футболчиларига биринчи ўрин насиб этган бўлса, иккинчи ва учинчи ўринларни Ўрта Чирчиқ туманидаги «Ҳақиқат» ва Оққўрғон туманининг «Оққўрғон» жамоалари эгаллашди.

«Истиқлол» — ғолиб

Мирзачўл туманидаги 9-ўрта мактабнинг собиқ ўқувчиси Хуршид Жумаев хотирасига бағишлаб туман мактаблари жамоалари иштирокида футбол турнири уюштирилди. Унда иштирок этган жамоалар орасида рақибларига нисбатан чиройли, маҳоратли ўйин намойиш этган «Истиқлол» ҳамда «Лочин» жамоалари финалда ғолиблик учун майдонга тушишди. Ҳужумкор, тезкор ўйин намойиш этган «Истиқлол» жамоаси ёш футболчилари «Лочин» дарвозасига иккита жавобсиз тўп йўллаб турнир ғолиблигини қўлга киритишди.

Мусобақа якунида ғолиб ва совриндорларга мутасаддиларнинг эсдалик совғалари топширилди.

(Ўз мухбиримиз)

Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети қошидаги Акмал Икромов номли академик лицей томонидан 2002 йил 28 июнда Ваҳобжон Ҳакимов Воҳиджонович номига берилган L-002190 рақамли диплом иловаси йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39. факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 563

Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилди. 4531 нусхада босилди. Қоғоз бичими А-2

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета Ўзбекистон Давлат матбуот қўмитасида 10-рақами билан рўйхатга олинган

Газета «Тошкент оқшоми»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г-1009. Босмага топшириш вақти 13.00 Топширилди 13.35 1 2 3 4 5 6